

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

โดย

นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

โดย
นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM PERFORMANCE OF WAT
UDOMRANGSEE SCHOOL

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

61252306 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

นางสาว ขวัญเนตร มูลทองจาด: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบบันทึก การสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และการคัดกรองนักเรียน
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี มี 5 แนวทาง เช่น 1) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น 2) ควรสร้างแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย ใช้โปรแกรมประเมินพฤติกรรมนักเรียนมาใช้ในการดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน 3) ควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของนักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) ควรจัดการอบรมครูเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น 5) ควรมีการชี้แจง ผู้ปกครองให้ทราบถึงถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน

61252306 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM

MISS KWANNED MULTONGCHAD : STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM
PERFORMANCE OF WAT UDOMRANGSEE SCHOOL THESIS ADVISOR : ASSISTANT
PROFESSOR NUCHNARA RATTANASIRAPRAPHA, Ph.D.

The purpose of this research was to find out; 1) the student care and support system performance of Wat Udomrangsee school 2) the comparison of student care and support system performance of Wat Udomrangsee school classified by sex, age, education, position and experience in school and 3) the developmental guidelines of student care and support system performance of Wat Udomrangsee school. The sample were 92 personnel. The research tools were an opinionnaire and focus group discussion. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and content analysis.

The results found.

1. The student care and support system performance of Wat Udomrangsee school, as a whole and as an individual, were at the high level, which consisted of individual student acquaintance, promotion and development, prevention and correction, submission and student screening.
2. The comparison of student care and support system performance of Wat Udomrangsee school classified by sex, age, education, position and experience in school, there were no significant.
3. There were developmental guidelines of student care and support system performance of Wat Udomrangsee school. They are; 1) should manage activities for promote the relationship between the teachers and students and know students individually. 2) should create a variety of student assessment forms, have a student behavior assessment program for recognizing individual students update the current data. 3) should survey the demand to propose activities that can develop knowledge, skill, and experience of students. 4) should provide training for teachers of the basic counseling technical in order to consult and solve problem directly and 5) should explain to parents are awareness of the real reason of the referring system.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณบูรพคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการบริหารการศึกษาที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งหลายเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องนักศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือขอขอบคุณพี่ๆ อธิการของภาควิชาการบริหารการศึกษาที่ช่วยอำนวยความสะดวกด้านการจัดทำเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทั้งคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ขอขอบคุณความตั้งใจและความอดทนของตนเอง ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคก็ไม่เคยละทิ้งความตั้งใจและเพียรพยายามจนสามารถทำงานวิจัยสำเร็จลุล่วงมาได้ คุณความดีและคุณประโยชน์จากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อศักดิ์ชัย และคุณแม่สำรี มูลทองจาด ญาติมิตรครอบครัวตลอดจนผู้มีคุณูปการต่อผู้วิจัยทุกท่าน

ขวัญเนตร มูลทองจาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย	7
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	12
วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	14
หลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	16
กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	18

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ...	24
ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	26
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดอุดมรังสี.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
งานวิจัยในประเทศ.....	30
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	37
สรุป	41
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	42
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	42
ระเบียบวิธีวิจัย	43
แผนแบบการวิจัย	43
ประชากร	43
กลุ่มตัวอย่าง.....	43
ตัวแปรที่ศึกษา	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	49
สรุป	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	52
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี... ..	54

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามสถานภาพของบุคลากร	62
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี.....	65
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
สรุปผลการวิจัย.....	68
การอภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	80
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	81
รายการอ้างอิง	82
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	89
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ตรรกะที่ความสอดคล้อง.....	93
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย.....	100
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	102
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย	104
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม	106
ประวัติผู้เขียน.....	115

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	44
ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	53
ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวม.....	54
ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	55
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการคัดกรองนักเรียน.....	56
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน.....	57
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา.....	59
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการส่งต่อ	60
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ	62
ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามอายุ	62
ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	63
ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	64
ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	64

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	9
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 3 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง	20
แผนภูมิที่ 4 กระบวนการดำเนินงานและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	23

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก¹ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ² การพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579** (กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 1.

² “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560) : 14.

ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนโดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน³ ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่3) พ.ศ.2553 ซึ่งถือได้ว่าเป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษาไทย ที่มีจุดมุ่งหมายกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการศึกษา มาตรา 6 ว่าด้วยการพัฒนา “คน” ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือเป็นคนดีคนเก่งและคนที่มีมีความสุข และมาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของคน ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีลักษณะด้านการรู้จักคิดวิเคราะห์ สามารถแก้ปัญหาได้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ตลอดจนทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม กระบวนการศึกษาดิจิทัลเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ กำกับ ดูแลและส่งเสริมการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาให้กับส่วนราชการในสังกัดซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ⁴ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่มี

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2559), 9.

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่3) พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด), 2.

ความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตและพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข⁵ โดยมีโรงเรียนซึ่งถือเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการ มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติการศึกษา เป็นหน่วยงานที่สามารถทำให้นโยบายการศึกษาเห็นผลการปฏิบัติที่เป็นจริงเกิดขึ้น ผลของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นอย่างเด่นชัดที่โรงเรียน⁶

เด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบันจำนวนไม่น้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรัก ความปรารถนาดีอย่างมากมาย เพียงใดก็ตาม ก็ไม่อาจพิทักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัย หรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ ตกเป็นทาสของเกมคอมพิวเตอร์จนถึงขั้นหมกมุ่น และเรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากเกมจนนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและสังคม นิยมประลองความเร็ว มีพฤติกรรมการใช้รถจักรยานยนต์ที่ผิดกฎหมาย ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและข้อขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท เข้าถึงสารเสพติดได้ง่าย ขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ค่อนข้างประาะบาง ติดเพื่อน ติดสื่อ และให้ความสัมพันธ์กับวัตถุมากกว่าความมีคุณธรรมน้ำใจ ซึ่งการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพศึกษา บทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือการมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ

⁵ เอมอร วิริยะขันติกุล, “สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครกลาง,” วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, no. 4 (2555), 103.

⁶ จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (นนทบุรี: บุ๊คพอยท์, 2553), 121.

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 1-2.

มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา รวมทั้งวิธีการกิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงานคือ มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้นการยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหาหรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น และความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของโรงเรียนในทุกระดับผู้ปกครองหรือชุมชน⁸

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา คิดเป็นทำเป็นและประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ปัญหาของการวิจัย

จากการประมวลรายงานผลการคัดกรองเด็กพิเศษเรียนร่วมของโรงเรียนวัดอุดมรังสี รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน รายงานบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบปัญหาดังต่อไปนี้ 1) จากรายงานผลการคัดกรองเด็กพิเศษเรียนร่วมของโรงเรียนวัดอุดมรังสี⁹ พบว่านักเรียนหลายระดับชั้นเป็นโรคสมาธิสั้นหรือ Attention-deficit hyperactivity disorder (ADHD) ซึ่งเป็นกลุ่มอาการที่มีความผิดปกติของพัฒนาการ นับเป็นพฤติกรรมที่น่าเป็นห่วงและส่งผลต่อการพัฒนาด้านการเรียนรู้ ซึ่งครูประจำชั้นได้คัดกรองเบื้องต้นโดย

⁸ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

⁹ โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานผลการคัดกรองเด็กพิเศษเรียนร่วม, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

การสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่อยู่นิ่ง มักจะทำอะไรได้ไม่นาน ไม่มีสมาธิ ไม่สามารถจดจ่อกับงานที่กำลังทำได้นานเพียงพอ ใจลอยหรือเหม่อลอยง่าย นอกจากนี้ยังมีความหุนหันพลันแล่น ยับยั้งตัวเองไม่ค่อยได้ มักทำอะไรโดยไม่ยั้งคิด วู่วาม ไม่อดทนต่อการรอคอย หรืออยู่ในกฎระเบียบ ไม่อยู่ในกติกา ทำอะไรค่อนข้างรุนแรง ผลการคัดกรองเบื้องต้นครูประจำชั้นส่งต่อครูการศึกษาพิเศษเพื่อคัดกรองเด็กพิเศษ โดยมีเครื่องมือแบบคัดกรองเด็กพิเศษที่มีภาวะสมาธิสั้น บทพ้องการเรียนรู้ และออทิสซึม (KUS-SI) และนักเรียนต้องเข้ารับการตรวจคัดกรองโรคสมาธิสั้นจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ แต่ความร่วมมือของผู้ปกครองหลังจากการคัดกรอง พบว่า ผู้ปกครองไม่ยอมรับและไม่เห็นความสำคัญของการคัดกรอง มองว่าเด็กดีคือและซุกซน มากกว่าจะเป็นโรคสมาธิสั้น จึงไม่ให้ความร่วมมือพานักเรียนเข้ารับการตรวจคัดกรองในโรงพยาบาล ส่งผลให้โรงเรียนไม่สามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนได้อย่างแท้จริง 2) จากรายงานแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของโรงเรียนวัดอุดมรังสี¹⁰ พบปัญหาด้านพฤติกรรมวัยรุ่นที่พบได้บ่อย ยกตัวอย่างเช่น พฤติกรรมที่ติดเกมส์ออนไลน์ ชอบความรุนแรง ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่ส่งการบ้าน ความสนใจในการเรียนลดลง การเข้าเรียนสาย การขาดเรียนเป็นประจำ มีพฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางก้าวร้าวเสี่ยงภัย มั่วสุม เบี่ยงเบน การคบเพื่อนต่างเพศ ชู้สาว และการชู้กรรโชกทรัพย์ในสถานศึกษา หรือการได้รับแรงบีบคั้น กดดัน ชมชู้ หรือการไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และส่งผลให้เกิดการใช้สารเสพติดในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียนต้องได้รับการช่วยเหลือ จึงต้องดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น แต่เนื่องจากพื้นฐานครอบครัวของนักเรียนส่วนใหญ่พ่อแม่หย่าร้าง หรือการทอดทิ้งเด็กให้เป็นกำพว้า ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดาและมารดาแต่ปู่ย่าตายายเป็นผู้เลี้ยงดูแทน ทำให้ขาดความเข้าใจในการดูแลส่งเสริมนักเรียน ขาดการอบรมบ่มนิสัย พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ส่งเสริมให้แสดงออกในทางที่ไม่ถูกต้อง เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจากสมาชิกในครอบครัว ดังแสดงในเอกสารรายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน ปีการศึกษา 2561¹¹ และผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือการประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ไม่ได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร สอดคล้องกับ

¹⁰ โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

¹¹ โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

เอกสารรายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2561¹² พบว่าผู้ปกครองบางส่วนไม่มาประชุม โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ทำให้ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน ทั้งผลการเรียน ความประพฤติของนักเรียนระหว่างอยู่ที่โรงเรียน และความประพฤติของนักเรียนระหว่างอยู่ที่บ้าน จึงทำให้ประสบปัญหาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน รวมทั้งด้านการส่งต่อที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเต็มที่

จากสภาพปัญหาและสาเหตุต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาในเบื้องต้น สะท้อนให้เห็นถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสียังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการตระหนักเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา ที่สถานศึกษาต่าง ๆ จะพบปัญหาดังกล่าวเรื้อรัง ค่อนข้างมาก ทั้งในกลุ่มนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย เพื่อให้สามารถนำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไปปรับใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากปัญหาของการวิจัยดังกล่าวไว้แล้วนั้น เพื่อสอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัย จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี
2. เพื่อทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
3. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อคำถามของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาคำตอบไว้ ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับใด

¹²โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน แตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อให้การตรวจสอบข้อคำถามของการวิจัยเป็นไปตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานทางการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับปานกลาง

2. เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน จะมีผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

สถานศึกษาเป็นองค์กรที่สำคัญองค์กรหนึ่งในระบบสังคม ที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชน มีการดำเนินการในลักษณะเชิงระบบ (System Approach) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Transformation process) ผลผลิต (Output) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ที่มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม/บริบท (Context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษาของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ซึ่งจะมีการดำเนินงานผ่านกระบวนการที่หลากหลาย ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ โดยกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ต้องดำเนินการให้ครอบคลุมขอบข่ายของโรงเรียนทุกด้านเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิต คือ คุณภาพผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์กรประกอบทั้งหลาย

เหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม แล้วนำข้อมูลจากผลผลิตที่ได้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)¹³

สำหรับแนวคิดเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรมสุขภาพจิต ได้ตระหนักว่าความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้ 1) มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริม 2) ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน¹⁴ หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กำหนดองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือไว้ 5 องค์ประกอบคือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อ¹⁵ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ¹⁶ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

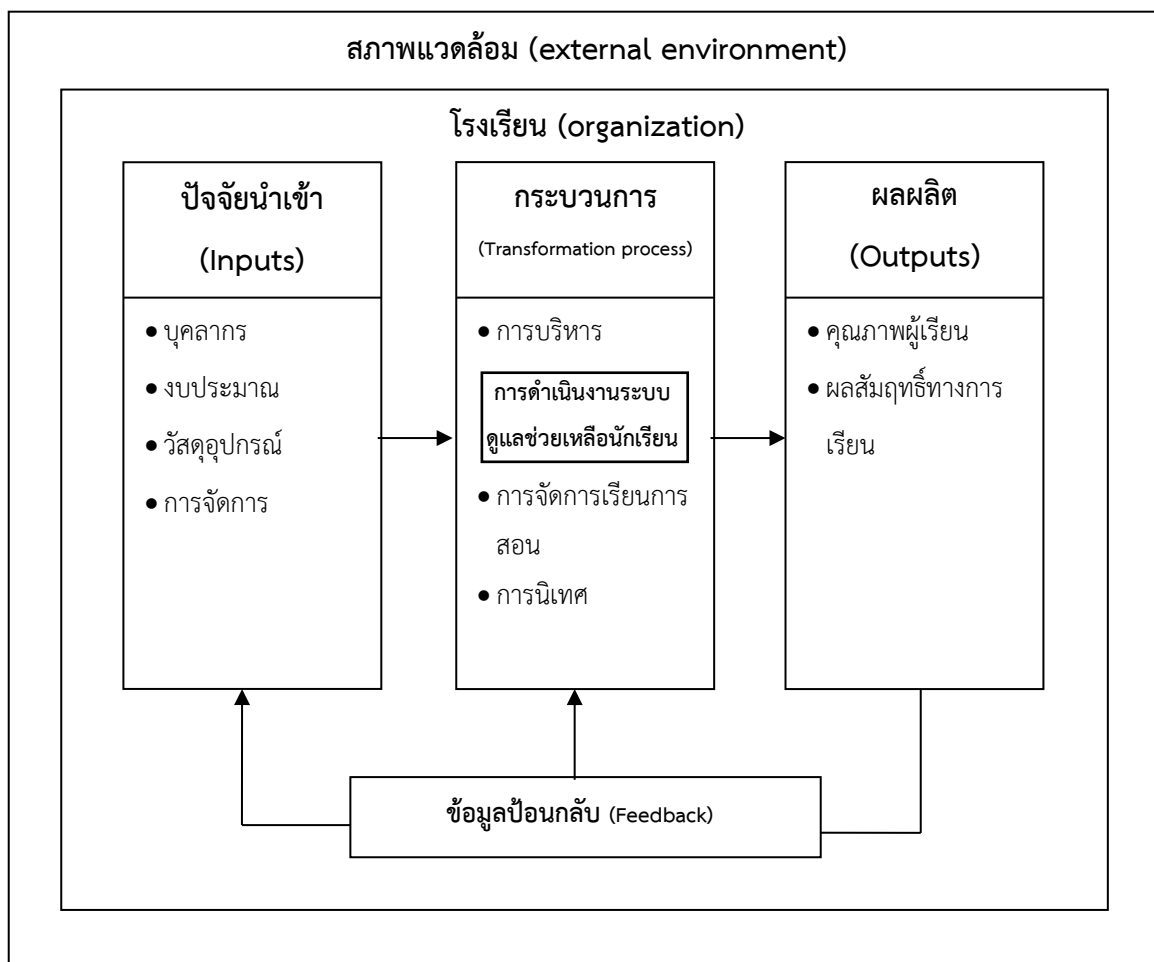
¹³ Fred C., Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices** 6th ed. (Belmont, Calif.: Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21.

¹⁴ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

¹⁵ หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุภาพะทางใจของนักเรียนและครู** (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559), 12.

¹⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14.

ขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและหลักการดังกล่าวข้างต้นมากำหนดเป็นขอบข่ายของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C., Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration: Concepts and Practices**. 6 th ed. (Belmont, Calif.: Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจขอบเขตของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ศึกษาสถานภาพของบุคลากร ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด 4) ตำแหน่งหน้าที่ และ 5) ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และใช้ขอบเขตการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 2

สถานภาพของบุคลากร	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
1. เพศ	1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. อายุ	2. การคัดกรองนักเรียน
3. ระดับการศึกษาสูงสุด	3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
4. ตำแหน่งหน้าที่	4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	5. การส่งต่อ

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามความหมายของคำหลัก ๆ ไว้ดังต่อไปนี้

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

โรงเรียนวัดอุดมรังสี หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่เลขที่ 563 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี วรรณกรรม แนวคิดนักการศึกษา และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสารวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ แล้วนำมาจัดระบบการนำเสนอข้อมูลประกอบด้วย (1) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนวัดอุดมรังสี และ (3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น แต่เดิมทางโรงเรียนจัดบริการโดยงานแนะแนว แต่ในสภาพปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการปรับตัวของนักเรียน ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยครูแนะแนวไม่สามารถแก้ปัญหาได้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กรมสามัญศึกษาจึงได้มีนโยบายให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นโดยบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายของโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เนื่องจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการพัฒนามาจากการจัดบริการให้การแนะแนวของโรงเรียน ดังนั้นความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเกี่ยวข้องกับการแนะแนวโดยมีหน่วยงานและบุคคลต่าง ๆ ได้อธิบายไว้ดังนี้

ดาวนิง (Dowing) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น โดยกลุ่มบุคคลซึ่งได้รับการอบรมเป็นพิเศษ เพื่อช่วยเหลือบุคคลในการปรับตัวและส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาตนเองให้ถึงขีดสุดในทุกด้าน¹⁷ ส่วนครัมโบลท์ (Kruboltz) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่มี

¹⁷ Lester N. Dowing, **Guidance and Counseling Services: An Introduction**, (New York: McGraw – Hall Book Co., 1986), 7.

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันระหว่างผู้ที่มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือและผู้แนะแนวที่ผ่านการฝึกอบรมมาอย่างดี รวมทั้งผ่านการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการแนะแนวมาแล้วมีจุดมุ่งหมายปลายทางที่จะช่วยเหลือให้ผู้ประสบปัญหาได้มีโอกาสที่จะเผชิญกับสภาพความเป็นจริงและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐาน ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลัก ในการดำเนินการดังกล่าวและมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึง การส่งเสริม ป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติด¹⁸ ส่วนสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบที่มีขั้นตอนชัดเจนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งทางภายในและภายนอกสถานศึกษา มีวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษามีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ¹⁹ นอกจากนี้หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ให้ความหมายความหมายของระบบดูแลว่า กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและครูอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมี ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น และครูแนะแนว เป็นบุคลากรหลัก และให้ความหมายของ การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ครูแนะแนว และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และพัฒนานักเรียนและครู

¹⁸ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 12-17.

¹⁹ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, **คู่มือการดำเนินงานโครงการ 1 โรงพยาบาล 1 โรงเรียน, พิมพ์ครั้งที่ 1** (ม.ป.ท.: ม.ป.พ.,2556), 11.

ให้มีสุขภาวะทางใจ²⁰ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน อย่างมีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้²¹

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน มีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคน ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เสนอวัตถุประสงค์ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 1) เพื่อเป็นการวางกรอบในการดำเนินงานให้อยู่ในขอบเขตที่ต้องการ ไว้เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน

²⁰ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุขภาวะทางใจของนักเรียนและครู** (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559), 7.

²¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 8.

สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้²² สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต ได้ตระหนักว่า ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งมีวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้ 1) มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริม 2) ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น บุคลากรของโรงเรียนในทุกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน²³

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต ได้เสนอวัตถุประสงค์ของการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนไว้ดังนี้ 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคล มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐาน การปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้ 3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนา เต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา 4) เพื่อให้นักเรียน ได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ตรงตามสภาพปัญหาและสอดคล้องอย่างมีระบบ 5) เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์²⁴ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้โรงเรียนมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีกระบวนการ วิธีการและเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้ 2) เพื่อส่งเสริมให้ครูที่ประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา

²² หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแล สู่ภาวะทางใจของนักเรียนและครู** (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, 2559), 7.

²³ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**, เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

²⁴ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, **คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)**, เข้าถึงเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=22>

บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา²⁵

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ 1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อให้โรงเรียนกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครองชุมชนองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงานสามารถตรวจสอบและประเมินผลได้²⁶

จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสรุปได้ว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพ มีระบบ อีกทั้งนักเรียนได้รับการช่วยเหลือส่งเสริม และพัฒนาได้เต็มศักยภาพ โดยให้โรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

หลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา กล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีแบบแผนขั้นตอนชัดเจน ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมพัฒนา ร่วมกันแก้ปัญหาจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กล่าวถึงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้มีคุณภาพ จะประกอบด้วยการทำงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

²⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 4.

²⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 7.

1. การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุด จะต้องกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นกระบวนการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติเป็นมาตรฐานและบันทึกการทำงานเป็นปัจจุบัน

2. การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคน โดยใช้กระบวนการ วิธีการ และ บันทึก บุคคลภายในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

3. การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเอง ร่วมกันประเมินหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน

4. การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฏธรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน²⁷

นอกจากนี้ กรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครู - อาจารย์ ให้ส่งเสริมดูแลพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม

2. วางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนจะมีครู - อาจารย์ อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะคอยดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

3. สนับสนุนให้ครู - อาจารย์ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้านโรงเรียนและชุมชนเชื่อมประสานแล้วร่วมกัน เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียน

4. ประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ²⁸

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้กำหนดให้เป็นระบบที่มุ่งวางพื้นฐานและแนวทางการดำเนินการในประเด็นสำคัญ ดังนี้

²⁷ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, การประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค หลักสูตรผู้บริหารศึกษา (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), 9.

²⁸ สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

1. การปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหาร ครู – อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มุ่งไปสู่ความรับผิดชอบในการดูแลพัฒนาการของนักเรียนอย่างเป็นองค์รวม (Educating the Whole Child)
2. การวางระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนมีครู - อาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะดูแลทุกข์สุขอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยเชื่อมประสานการดำเนินงานทุกส่วนทั่วทั้งโรงเรียน
3. การสนับสนุนให้ครู - อาจารย์ ได้มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดผู้ปกครอง เพื่อให้การดูแลที่บ้าน โรงเรียน และชุมชนร่วมประสานงานกัน
4. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองรวมกลุ่มกันเป็นเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือกัน เผื่อระวัง ดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนบุตรหลาน
5. การประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ชุมชนและผู้ชำนาญในหลายสาขา เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ และสหวิชาชีพ²⁹

กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้อธิบายกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องมียุทธศาสตร์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

1. **การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล** นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงมีเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน หรือเกิดได้น้อยที่สุด

2. **การคัดกรองนักเรียน** การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มปกติ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา

²⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 8-9.

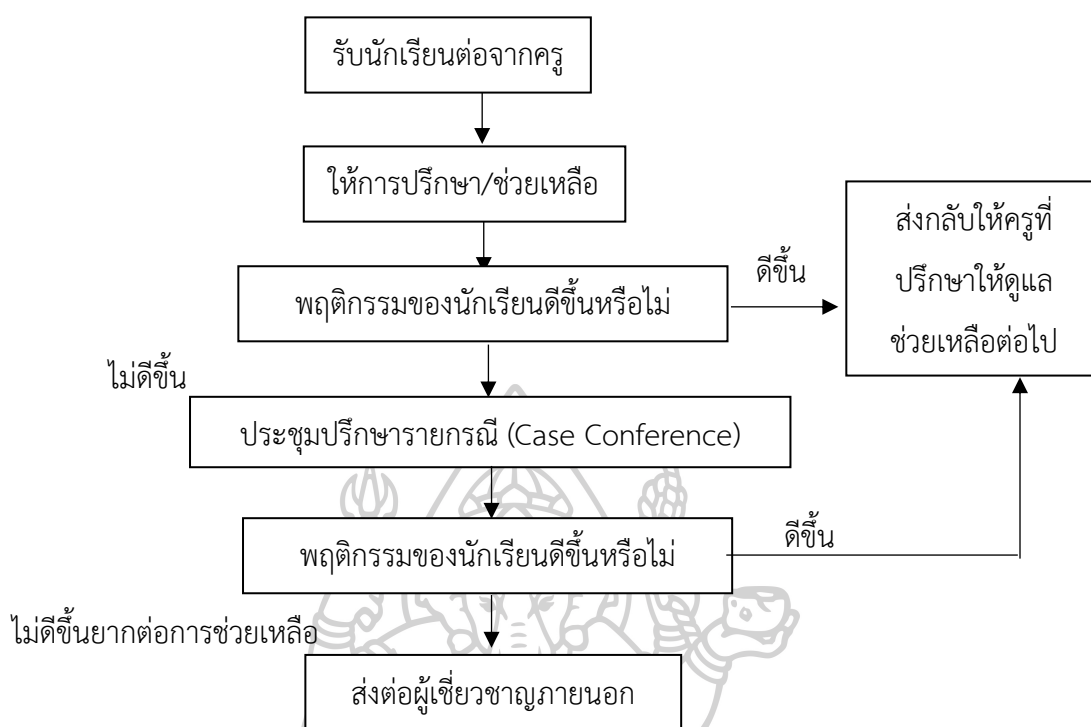
นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาตามเกณฑ์คัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้ความช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้ความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือสังคมคาดหวังต่อไป

4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

5. การส่งต่อ ในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียนนั้น อาจมีบางกรณีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็ว หากปล่อยให้เป็บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น หรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข ซึ่งการส่งต่อ แบ่งเป็ 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน และการส่งต่อภายนอก³⁰ ซึ่งสอดคล้องสำนึกพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กำหนดกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็กระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ ซึ่งแสดงกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 3

³⁰ หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสภาวะทางใจของนักเรียนและครู (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559), 13-21.

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา นักเรียนของครูแนะแนว/ฝ่ายปกครอง

ที่มา : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อธิบายกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงานโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลายลักษณะ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน

2. การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น ด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด เช่น ในกรณีที่แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม อาจนิยามกลุ่มได้ดังนี้

- 1) กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ ซึ่งควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันและการส่งเสริมพัฒนา
- 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี
- 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน
- 4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะแสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้านอย่างเป็นที่ประจักษ์เมื่อเทียบกับผู้มีอายุในระดับเดียวกันภายใต้สภาพแวดล้อมเดียวกัน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพความสามารถพิเศษนั้นจนถึงขั้นสูงสุด

3. การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลย นักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การสร้างภูมิคุ้มกัน การป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

ของสังคมต่อไป การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมีหลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมีอย่างน้อย 2 ประการ คือ

- 1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
- 2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

4. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลุ่มพิเศษให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียน หรือชุมชนคาดหวังต่อไป

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

- 1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2) การเยี่ยมบ้าน
- 3) การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)
- 4) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. การส่งต่อ

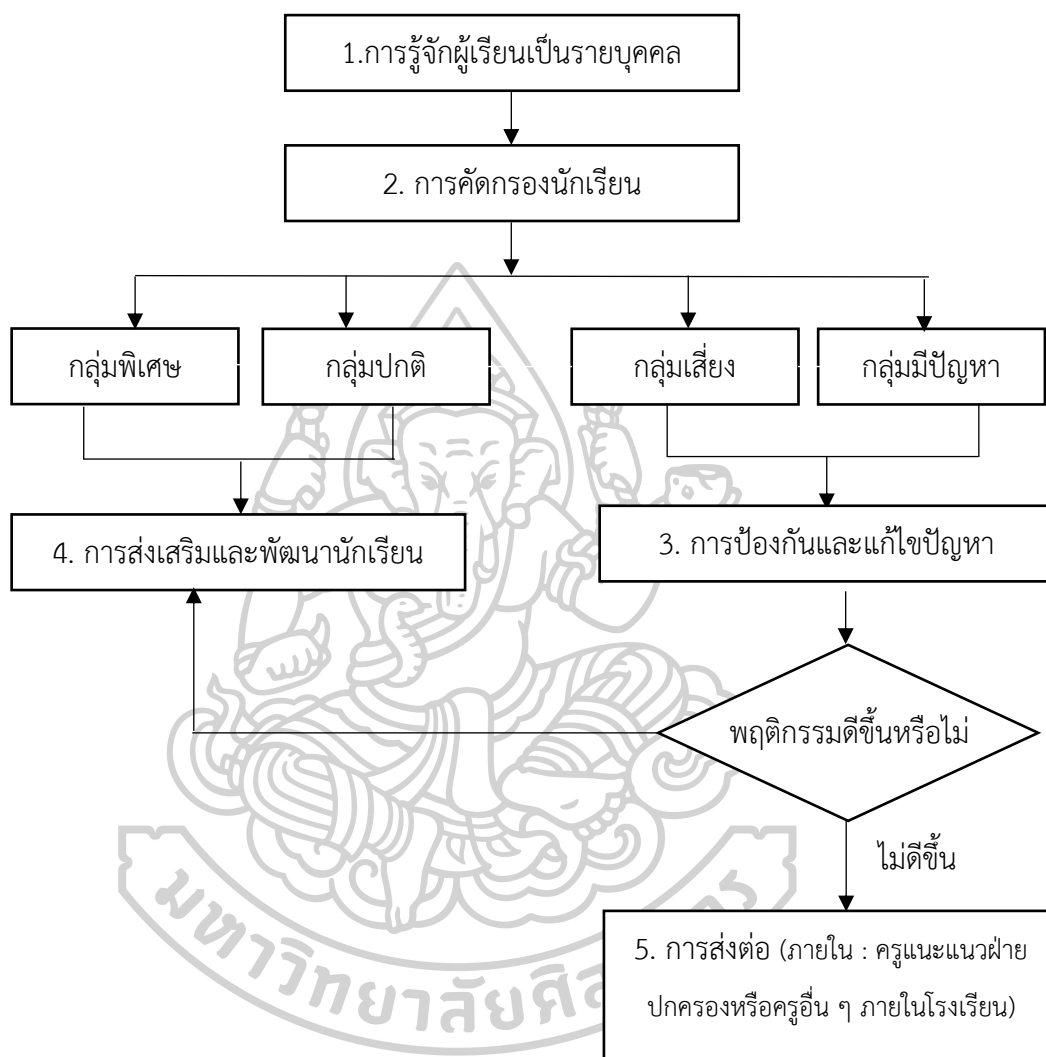
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนโดยครูที่ปรึกษา อาจมีกรณีที่บางปัญหา มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้ว นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพัง ความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไขซึ่งครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการได้ ตั้งแต่กระบวนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หรือการคัดกรองนักเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหาของนักเรียนในแต่ละกรณี

การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายกิจการนักเรียน เป็นต้น

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก สำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือ

ฝ่ายกิจการนักเรียน จะเป็นการแก้ปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาด้านพฤติกรรมที่ซับซ้อนหรือรุนแรง เป็นต้น³¹ ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 กระบวนการดำเนินงานและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 17.

³¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14-17.

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กล่าวถึงการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนทุกคนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดบทบาทหน้าที่ดังนี้

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นเครือข่าย การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้สู่การปฏิบัติด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ช่วยเหลือให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สามารถดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบติดตาม ประเมินผลและรายงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่การปฏิบัติส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ช่วยเหลือให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมมือกันดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ติดตาม ประเมินผลและรายงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ปกครองเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กรต่าง ๆ ดูแลกำกับ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล สนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน ครู จะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรอง จำแนกกลุ่มนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเป็นรายบุคคลจัดกิจกรรมป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือ ส่งต่อนักเรียน และรายงานผลนักเรียน มีบทบาทหน้าที่ของนักเรียนและสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้การสนับสนุนด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สนับสนุน ให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษา ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนเป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีแก่นักเรียน

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชน อบรมดูแลและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตครอบครัว มีความรัก ความเข้าใจ สนับสนุน ให้ความร่วมมือ วางแผนร่วมกับสถานศึกษา ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีแก่นักเรียนและให้ความอบอุ่น

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วยบุคคล องค์กรต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรอิสระต่าง ๆ ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงควรมีบทบาทหน้าที่และแนวทางดำเนินงาน ดังนี้ ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ สอดส่องดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ทั้งด้านความปลอดภัยและการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม ร่วมมือกับสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกงาน และเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียนตามความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัด ติดตามผลสะท้อนปัญหา และแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจ ให้การสนับสนุนและเป็นเครือข่ายในการพัฒนา และขยายผลการดำเนินงาน ตลอดจนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และบรรลุผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ของทุกส่วนในสังคม และเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีคุณภาพ การประสานงาน และการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรประสานความร่วมมือ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กรมสุขภาพจิต ศูนย์อนามัยเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม สื่อมวลชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ องค์กรเอกชน องค์กรอิสระ ซึ่งมีความสามารถให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือได้เป็นอย่างดี³²

ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละส่วนจะมีบทบาท ดังนี้

³² สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 28-36.

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติ คือ สถานศึกษาสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนภายในสังกัด รวมทั้งการประสาน ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในฐานะผู้นำสูงสุดในสถานศึกษามีบทบาทและแนวทางดำเนินงาน บริหารจัดการให้มีระบบการดูแลที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานบุคคลภายนอก และภาคีที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนดูแลและกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

บทบาทหน้าที่ของครู ในฐานะครู มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน ครูยังเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับผู้เรียน สามารถสังเกตผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษา ตลอดจนสามารถสนับสนุนให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเชิงบวก เกิดทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน มีความไว้วางใจ เชื่อใจในการให้ความร่วมมือการแก้ไขปัญหา

บทบาทหน้าที่ของนักเรียน เป็นบุคคลที่เป็นตัวแปรสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บทบาทในระบบคือ การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา การเข้าร่วมกิจกรรม ตลอดจนการสานสัมพันธ์ระหว่างตนเองและสถานศึกษา³³

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์

³³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, การดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 15-17.

ความวิตกกังวลความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น 3) นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้ 4) นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ 5) นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข³⁴ นอกจากนี้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาซึ่งกำหนดประโยชน์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ 1) นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา 2) สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น 3) นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรม จริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ) 4) นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข และได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างรอบด้าน 5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็งจริงจัง ด้วยความเสียสละเอาใจใส่ 6) หลักการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน 8) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน³⁵

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปีติวรรณอุปถัมภ์) ตั้งอยู่เลขที่ 563 ถนนเพชรเกษม แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10160 โทรศัพท์ 0-2421-0220 โทรสาร 0-2421-0220 website <http://www.udomrungsee.net> สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยปีที่ 1 ถึงระดับ

³⁴ หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, **คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุภาพะทางใจของนักเรียนและครู** (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559), 9.

³⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, **แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 17.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเขตพื้นที่บริการหมู่ที่ 1, 2, 6, 7, 8, 11, 12 แขวงหนองค้างพลู และหมู่ 5 แขวงหนองแขม

ประวัติโรงเรียนวัดอุดมรังสี โรงเรียนวัดอุดมรังสี มีเนื้อที่ 6 ไร่ ซึ่ง นายล้อม – นางพิมเสน พักอุดม บริจาคไว้ เริ่มจัดตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาล เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 สังกัดองค์การบริหารส่วนธนบุรี พ.ศ. 2508 ได้งบประมาณจากกระทรวงศึกษาธิการ สร้างอาคารเรียน พ.ศ. 2510 คุณแม่เพ็ญ ปิติวรรณ ได้บริจาค ต่อเติมอาคาร โรงเรียน จึงขออนุมัติชื่อเป็นโรงเรียนวัดอุดมรังสี (ป.ปิติวรรณอุปถัมภ์) เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ นายประทีป ปิติวรรณ พ.ศ.2518 ได้โอนไปสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2538 ได้ขยายรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

พระพุทธรูปประจำโรงเรียน

พระพุทธอุดมรังสี

ปรัชญา

การศึกษาและคุณธรรมนำชีวิต

วิสัยทัศน์

เรียนดี มีวินัย ใส่ใจเทคโนโลยี มีเครือข่ายชุมชนเข้มแข็ง มุ่งสู่สากล

ภายในปีการศึกษา 2563 โรงเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสี มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็น มนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้พื้นฐาน สมรรถนะสำคัญด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะกระบวนการ และทักษะชีวิต และใช้เทคโนโลยีเป็น รวมทั้งมีคุณลักษณะด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

พันธกิจ

1. พัฒนาและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกความเป็นไทยของนักเรียน
2. ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง
3. จัดระบบการบริหารจัดการทางการศึกษา เป็นศูนย์สารสนเทศทางการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ รู้แก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน
4. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใส่ใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. จัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชาติ
6. ส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก
7. เสริมสร้างความสัมพันธ์เครือข่ายชุมชน

ข้อมูลครู / บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน

โรงเรียนวัดอุดมรังสี มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 134 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4 คน หัวหน้าสายชั้น 11 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 9 คน ครูผู้สอน 89 คน เจ้าหน้าที่ธุรการและเจ้าหน้าที่การเงิน 2 คน พนักงานสถานที่ 8 คน พี่เลี้ยงเด็ก 10 คน และนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 2,450 คน³⁶

³⁶โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “แบบสรุปจำนวนนักเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสี ประจำปีการศึกษา 2561” 10 มิถุนายน 2561.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จิรัฐิพร จินสายใจ ได้ศึกษาเรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม มีความเห็นในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครปฐม ในภาพรวม โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรมีแผน กิจกรรม หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่เป็นปัจจุบัน ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียน ควรกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความรับผิดชอบ ในการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนร่วมกัน และโรงเรียนควรทำความเข้าใจให้กับครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีมาตรฐานและมีแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน³⁷

บุศรินทร์ ประคำมินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และ 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยครูที่ปรึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่ปรึกษามีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูมและ

³⁷ จิรัฐิพร จินสายใจ, “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม” (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 107-109.

ด้านการให้ค่าปรึกษาเบื้องต้นมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก³⁸

พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์ ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือการคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 การจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน³⁹

ปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อ และแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) มีแนวทางอาทิเช่น ด้านการส่งต่อนักเรียนโรงเรียนควรจัดอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อนักเรียนและ

³⁸ บุศรินทร์ ประคำมินทร์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาดูปทุม จังหวัดนครพนม,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ปีที่ 5 (ฉบับที่ 2 : พฤษภาคม - สิงหาคม 2558): 111.

³⁹ พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์และคณะ, “การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31,” วารสารวิจัยและพัฒนาวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2558): 191.

ชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน ครูประจำชั้นควรศึกษาค้นคว้าแบบคัดกรองนักเรียน และโรงเรียนต้องพัฒนาโปรแกรมการประเมิน พฤติกรรมนักเรียนให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรติดตาม การย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนสม่ำเสมอ และทำสำเนาหลักฐานข้อมูลนักเรียนไว้ ด้านการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา และ ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและนักเรียนให้มากขึ้น⁴⁰

วราวุฒิ เหล่าจินดา ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการส่งต่อ และครูยังก็มีภาระงานสอนมาก จึงปฏิบัติงานในระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาระดับหนึ่งที่ไม่มาก และยังขาดการให้ความร่วมมือกันในการส่งต่อกับหน่วยงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และรวมทั้งระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา จึงควรได้รับความร่วมมือในการส่งต่อจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ต่อผู้ปกครอง และครูเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น⁴¹

ชุตินา ถาวรแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ปทุมธานี – สระบุรี) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี – สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คุณภาพชีวิตนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสัมพันธ์ภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านจิตใจและด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

⁴⁰ ปรานี เตยอ่อน, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดยอด สาคกรกิจโกศล” (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), 74-76.

⁴¹ วราวุฒิ เหล่าจินดา, “สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32” (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2559), 125.

และการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴²

อรุณีวัฒน์ วีระคำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ⁴³

อดิสร แย่งคุณเขาว์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน⁴⁴

กนิษฐฎา แก้วจินดา และฉลอง ชาตรุประชีวิน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาระบบดูแล

⁴² ชูติมา ถาวรแก้ว, “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต นักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ปทุมธานี – สระบุรี)” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559), บทคัดย่อ.

⁴³ อรุณีวัฒน์ วีระคำ, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการ ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ” (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2559), บทคัดย่อ.

⁴⁴ อดิสร แย่งคุณเขาว์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11” (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559), บทคัดย่อ.

ช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เพื่อเสนอการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) เพื่อประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และด้านผลผลิต

2. การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการ ประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การปกป้องและการคุ้มครอง การช่วยเหลือ และการส่งต่อ ส่วนด้านผลผลิต ประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียนและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้และมีความมีประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด⁴⁵

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี และ 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประชากรในการวิจัยคือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระครูผู้ปฏิบัติการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา

⁴⁵ กนิษฐา แก้วจินดา และฉลอง ชาตรุประชีวิน, “การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 19 (ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2560), 118.

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทาง⁴⁶

ธนิตา ศุภกรสุคนธ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) ผลการวิจัยพบว่า
1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง)
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับ
มาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและ
แก้ไขปัญหาให้นักเรียนตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครู และ
กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติต่อการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) เมื่อจำแนกตามรายด้านพบว่า ด้าน
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนและด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มี
ความคิดเห็นแตกต่างกัน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนและด้านการส่งต่อมีความคิดเห็นไม่
แตกต่างกัน⁴⁷

พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแบ่งตามหน้าที่คณะกรรมการ
อำนวยการพบว่าอยู่ในระดับมาก คณะกรรมการประสานพบว่าอยู่ในระดับมาก และคณะกรรมการ
ดำเนินการพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย มีหลายจำนวนทั้งสิ้น 5 แนวทาง ดังนี้ 1. ควรมีการวางแผน
อย่างเป็นระบบในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้ครบทุกคน รวมทั้งให้ความสำคัญกับ

⁴⁶ สุธิตา พงษ์สวัสดิ์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิง
เนื่องบุรี” (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), ง.

⁴⁷ ธนิตา ศุภกรสุคนธ์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระ
เกียรติ (พิบูลบำรุง)” (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), ง.

การบันทึกข้อมูลของนักเรียน เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. ควรสร้างแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อที่จะสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างแท้จริง 3. ควรให้ครูเสนอโครงการหรือกิจกรรมที่จะสามารถพัฒนานักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพ ลดปัญหา ป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียนได้ทัน 4. ควรสร้างทีมครูให้คำปรึกษา ให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น 5. ควรสร้างเครือข่ายในการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม⁴⁸

สริน อมรสันต์สุขศรี ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา, การป้องกัน/ช่วยเหลือ, การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 3) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁴⁹

ฤทธิ์รัชย์ ภู่อ่างค์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจำเป็นในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จำแนกตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

⁴⁸พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 10 (ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2562), 326.

⁴⁹สริน อมรสันต์สุขศรี, “ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 10 (ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562), 593.

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับความจำเป็นมากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน⁵⁰

งานวิจัยในต่างประเทศ

รอตส์เชฟเฟอร์ (Rottschafer) ได้ศึกษาสภาพและขอบข่ายของการบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ พบว่า ครูใหญ่ทุกคนให้ความสำคัญกับการบริการแนะแนว และพยายามสนับสนุนให้โครงการนี้สมบูรณ์ โรงเรียนที่มีครูแนะแนวสามารถดำเนินงาน ได้เต็มเวลาเพียง 25 % ทศนคติของครูใหญ่ ครูแนะแนวและครูที่มีต่อโครงการแนะแนวในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ความมั่นคงของโครงการแนะแนวขึ้นอยู่กับการศึกษาที่ครูใหญ่มีทัศนคติในทางบวกต่อโครงการแนะแนว การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ และมีการให้ข่าวสารทางการศึกษาและอาชีพอย่างกว้างขวาง สาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวัง เป็นเพราะขาดบุคลากรที่จะมาดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนมีผู้แนะแนวเต็มเวลาน้อย ไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการและขาดการติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จหรือออกกลางคัน⁵¹

เบอร์นาร์ด (Bernard) ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในฐานะผู้นำทางวิชาการ โดยต้องการเปรียบเทียบด้านการรับรู้ข้อมูลและความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูงและครูที่มีต่อบทบาททางวิชาการของครูใหญ่ในรัฐแมสซาชูเซตส์ พบว่า 1) ความคาดหวังของครูใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงและครู เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน 2) การรับรู้ของครูใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงและครู เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการมีความแตกต่างกัน และ 3) การรับรู้และความคาดหวังของครูใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงและครูเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการมีความแตกต่างกัน⁵²

⁵⁰ ฤทธิ์ชัย ภู่อ่างค์, “การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3,” **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร** ปีที่ 8 (ฉบับที่ 32 กรกฎาคม - กันยายน 2563),13

⁵¹ William B. Rottschafer, "The Nature and Scope of Guidance Service in The Secondary School Affluence with Nation of Christian School," **Dissertation Abstracts International** 33(1972): 1448- A.

⁵² Anne Elizabeth Bernard, "A study of Role of the senior High School Principal as Instruction Leader," **Dissertation Abstract International** 45,04 (October 1984): 994-A.

ทักเคอร์ (Tucker) ได้วิจัยการรับรู้ของครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา แห่งเบอมิวต้าที่มีต่อการทำผิดระเบียบของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม คือ การไม่เคารพนับถือครู การขาดเรียน กริยาที่หยาบคาย ยาเสพติด ความรุนแรงและด้านอื่น ๆ โดยนักเรียนชายมีการกระทำความผิดมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ทำผิดระเบียบส่วนใหญ่จะมีอัตราการขาดเรียนสูง โดยผู้ปกครองและนักเรียนตำหนิว่าการที่นักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยดังกล่าว เป็นผลมาจากครูและโรงเรียน ซึ่งนโยบายของโรงเรียนบางนโยบายควรเพิ่มความเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียน ควรเพิ่มความสามารถในการจัดการห้องเรียน และควรชี้ชัดถึงข้อตักเตือนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและวิธีการที่ครู ผู้บริหารใช้ในการตำหนินักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม⁵³

ดอบิซล์ (Dobizl) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจต่อความเสี่ยงของเยาวชน และการจัดโปรแกรม ที่จะช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการอยู่ในโรงเรียน งานวิจัยนี้ได้สำรวจพบว่า ปัญหาการเพิ่มจำนวนที่มากขึ้นของนักเรียนที่ลาออกจากโรงเรียน มีผลกระทบต่อสังคม ตามความเป็นจริงแล้วเยาวชนเหล่านี้ต้องการการเอาใจใส่ สามารถเรียนได้และปรารถนาให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายยินดีที่จะพยายามทำความเข้าใจพวกเขา และให้พวกเขาเป็นที่ยอมรับและคอยแนะนำเมื่อพวกเขาต้องการ⁵⁴

ดักลาส (Douglas) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่จะต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัวเพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไป

⁵³ Gina Marie Tucker, "Discipline: Bermuda High School Student, Teacher, Parent and Administrator Perceptions of the Causes of Misbehavior," **Dissertation Abstracts International** 59,07 (January 1999): 2290 - A.

⁵⁴ J.K. DOBIZL, "Understanding At-Risk Youth and Intervention Programs That Help Them Succeed in school," **Research Paper**. University of Wisconsin-Strout,2002), 32.

ในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษา และการบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขาสามารถเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น⁵⁵

กันเดอร์สัน (Gunderson) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียน ซึ่งเรียกชื่อ เฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มี ลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรีกษาหาหรือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัว ประกอบด้วย กลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลางและกลุ่มเสียงสูง โดยกลุ่มเสียงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคย ได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่าง รุนแรงในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองได้รวม พลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัว และได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัว ต่าง ๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะทำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ผลการดำเนินการเป็นพลวัตร มีผลทางบวก ต่อนักเรียน ครอบครัวและทางโรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหาหนีเรียนในปัจจุบัน⁵⁶

กู๊ดแมน (Goodman) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อ คัดกรองนักเรียนที่ความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะ บุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ ไม่สุข/อยู่ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้า และพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์ เฉพาะบุคคลถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมมารักไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติ

⁵⁵ Douglas Cheney, **Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral Disorders**, accessed March 2 ,2020. available from <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles>

⁵⁶ J. Gunderson, **Family group conference: An innovative approach to truancy in schools. A case study**, accessed March 2, 2020, available from <http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364>

ทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชน⁵⁷

เรนกี (Reinke) ได้ศึกษาเรื่อง การลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคต ผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ถูกต้อง ก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้นผลกระทบจากการจัดระบบการช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน อาจมีผลกระทบต่อปัญหาด้านพฤติกรรม การให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียน ภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน มีผลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลาย และพบว่าการให้คำปรึกษาในห้องเรียนทำให้พฤติกรรมครูและนักเรียนเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น⁵⁸

จอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การสำรวจประสิทธิผลของแผนงานของโรงเรียน สามารถนำมาใช้ได้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของนักเรียน⁵⁹

⁵⁷Goodman, Robert and others. "Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples," **Dissertation Abstracts International** 65,10 (October, 2003): 1178 – A

⁵⁸ Reinke, Wendy M, "The Classroom Check-up : A Brief Intervention to Reduce Current and Future Student Problem Behaviors Through Classroom Teaching Practices" **Dissertation international** (University of Missouri-Columbia, 2008): Abstract.

⁵⁹ Donita Louise Johnson, "Significant Factors Influencing an Effective School Counseling Program", Philosophy dissertation of Walden University. [Online]. Accessed August 30,2020, available from <http://www.lib.umi.com>

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการดำเนินงานเป็นวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน เพื่อใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานและองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ให้มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากครูและผู้เกี่ยวข้อง มีการร่วมวางแผนและปฏิบัติ เพื่อสร้างสรรค์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ดังนั้น การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวคิดและกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อ เพื่อให้สถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างมีระบบเป็นไปตามกระบวนการ และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อภาควิชาเพื่อขอความเห็นชอบ และอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นการจัดสร้างเครื่องมือ พร้อมทั้งทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์และแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล

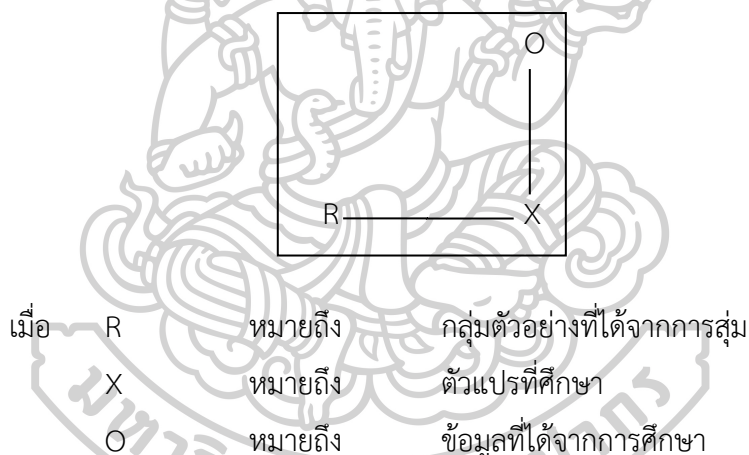
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดทำร่างรายงานผลการวิจัย เสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการชี้แนะ และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปร ที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design) ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบได้ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 113 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ/ฝ่ายงบประมาณ/ฝ่ายบุคคล/ฝ่ายบริหารทั่วไป 4 คน หัวหน้าสายชั้น 11 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 9 คน และครู 88 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 92 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ

(Probability sampling) โดย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการเปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁶⁰ แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งหน้าที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	25	20
ครู	88	72
รวม	113	92

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ตัวแปร คือ

1. **ตัวแปรต้น** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน
2. **ตัวแปรตาม** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน⁶¹ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้

2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การที่ครูทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจะต้องทำความรู้จักกับนักเรียนที่ตนเองรับผิดชอบ ในทุก ๆ ด้านโดยการศึกษาข้อมูลของเด็กจากหลายที่ ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้จักข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถ

⁶⁰Robert V. Krejcie and Daryle W.Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," *Journal for Education and Psychological Measurement* 3, no. November (1970), 508.

⁶¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด,2559), 14.

นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนได้ถูกทาง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

2.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การนำข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับตัวนักเรียนมาทำการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มตามเกณฑ์คัดกรอง ประโยชน์ที่ได้รับก็คือ นำมากำหนดวิธีการ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามปัญหาที่แท้จริงการคัดกรองนักเรียนนั้นต้องพิจารณาอย่างสมเหตุสมผล มีเครื่องมือเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งการกำหนดเกณฑ์การคัดกรองพฤติกรรมอย่างชัดเจนเป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียนว่าในเกณฑ์มีความถี่หรือรุนแรงเท่าใดที่เป็นเกณฑ์คัดกรองพฤติกรรมชัดเจนหรือไม่ ในการจัดกลุ่มว่านักเรียนคนใดอยู่ในกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยงเพื่อความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาโดยเร่งด่วน ซึ่งครูต้องมีการประสานกับผู้ปกครองด้วยความระมัดระวัง

2.3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้นมีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่เฝ้าเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป โดยพิจารณากิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม มีการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนด้านต่าง ๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน รู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการปรับตัวเองและวางแผนชีวิต เพื่อส่งเสริมความสามารถและป้องกันปัญหา

2.4 การป้องกันและแก้ปัญหา หมายถึง กระบวนการที่ครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิด และวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนจึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่ และมีคุณค่าอย่างมากในการพัฒนาให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีงาม หรือพึงประสงค์ของสังคมมีความเข้าใจตนเอง มีทักษะในการแก้ปัญหาเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

2.5 การส่งต่อ หมายถึง กระบวนการดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ก็ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้ เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่ง ความยุ่งยากของปัญหาอาจเพิ่มมีมากขึ้น

หรือรุมเร้ากลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข การส่งต่อนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ หรือ มีพฤติกรรมที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งยากต่อการช่วยเหลือหรือเกินความสามารถของสถานศึกษา โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูผู้รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการประสานงานหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล สถาบันจิตเวช ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฯลฯ เพื่อให้การช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนตามสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยออกแบบเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิกเคอร์ท (Likert)⁶² 5 ระดับ คือ โดยกำหนดค่าคะแนนของแต่ละระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

⁶² Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw – hill, 1961), 74.

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2. **แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)** เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี จำนวน 1 ฉบับ ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. **แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)** ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ ตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี นำมาเรียบเรียงและสร้างแบบสอบถามขึ้นภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) ซึ่งพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.5 – 1.00 โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ **0.66 – 1.00** ดังปรากฏในภาคผนวก ข

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับบุคลากรของโรงเรียนบ้านขุนประเทศ สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารทั่วไป 2 คน หัวหน้าสายชั้น 6 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 5 คน และครู 16 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach)⁶³ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ **0.976** ดังปรากฏในภาคผนวก ง

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลกับบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน

⁶³ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychology Testing*, 3 ed. (New York: Harper & Row, 1974), 161.

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาการสร้างและออกแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ความหมาย หลักการองค์ประกอบของการสนทนากลุ่ม และวิธีการดำเนินการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยคัดเลือกหัวข้อการสนทนาจากเครื่องมือประเภทที่ 1 นำมาเป็นประเด็นในการสนทนา ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ขั้นที่ 3 ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดไว้ 7 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริหารทั่วไป 2 คน หัวหน้าสายชั้น 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน และครู 2 คน

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามเวลาที่ออกแบบไว้

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอหนังสือเรียนเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนประเทศ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือ (try out)

3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุดมรังสี กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลคือ บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่าย

วิชาการ/ฝ่ายงบประมาณ/ฝ่ายบุคคล/ฝ่ายบริหารทั่วไป หัวหน้าสายชั้น หัวหน้าหัวหน้ากลุ่มสาระการ เรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครู

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมา รวบรวมแล้ว พิจารณาตรวจแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และถือว่าเป็นหน่วย วิเคราะห์ (unit of analysis) นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อหาข้อเสนอแนะแนว ทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยรวบรวม ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น

1.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

1.2 การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงใด แสดงว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับนั้น เกณฑ์ การแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิต ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁶⁴ มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมาก

⁶⁴ John W. Best, **Research in Education**, 4 ed. (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1981), 182.

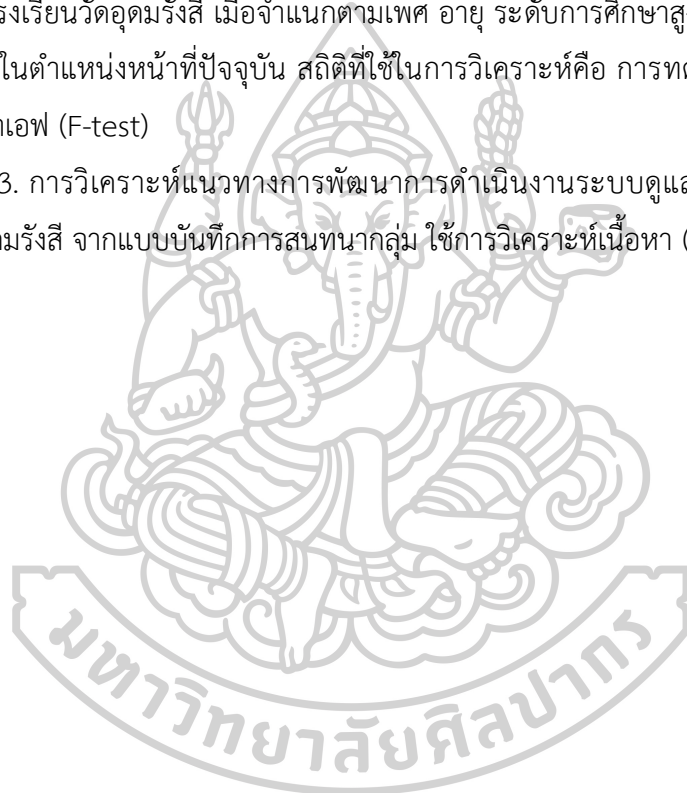
ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ตามขอบข่ายงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เพื่อตอบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยมีประชากรได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 113 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ/ฝ่ายงบประมาณ/ฝ่ายบุคคล/ฝ่ายบริหารทั่วไป หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่บุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 25 คน และครู จำนวน 72 คน รวมทั้งสิ้น 92 คน ส่งแบบสอบถามจำนวน 92 ฉบับ ได้รับคืนทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 คน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครู เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 92 ฉบับ ในการวิเคราะห์พิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	19	20.65
หญิง	73	79.35
รวม	92	100.00
2. อายุ		
21 – 30 ปี	13	14.13
31 – 40 ปี	28	30.44
41 – 50 ปี	36	39.13
51 ปีขึ้นไป	15	16.30
รวม	92	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	53	57.61
ปริญญาโท	39	42.39
รวม	92	100.00
4. ตำแหน่งหน้าที่		
ฝ่ายบริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน)	20	21.74
ครู	72	78.26
รวม	92	100.00
5. ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
1 – 10 ปี	35	38.04
11 – 20 ปี	36	39.14
21 – 30 ปี	12	13.04
31 ปีขึ้นไป	9	9.78
รวม	92	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 79.35 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.65 ช่วงอายุ 41- 50 ปี มีมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.13 รองลงมาคือช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 30.44 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 และน้อยที่สุด คือช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13

ระดับการศึกษาสูงสุด ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 57.61 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 42.39 ตำแหน่งหน้าที่ ครุมากที่สุด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 78.76 รองลงมา คือฝ่ายบริหาร (ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าสายชั้น/หัวหน้ากลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระหว่าง 11 – 20 ปีมากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.14 รองลงมา ระหว่าง 1 – 10 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.04 ระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 และน้อยที่สุด คือ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.78

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) แล้วนำค่ามัธยฐานเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของ เบสท์ (Best) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวม

(n = 92)

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.42	มาก
2	การคัดกรองนักเรียน	4.13	0.59	มาก
3	การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน	4.31	0.52	มาก
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.31	0.52	มาก
5	การส่งต่อ	4.19	0.60	มาก
รวม		4.26	0.47	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.42) การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.52)

การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา ($\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.52$) การส่งต่อ ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.60$) และการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.59$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.42 – 0.60 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ในแต่ละด้านเป็นรายข้อย่อย ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดตามตารางที่ 4 – ตารางที่ 8

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

(n = 92)

ข้อที่	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม	4.18	0.65	มาก
2	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.39	0.66	มาก
3	มีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น	4.72	0.58	มากที่สุด
4	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.16	0.77	มาก
5	มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน	4.11	0.75	มาก
6	มีการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.72	0.48	มากที่สุด
7	มีการรวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์	4.49	0.56	มาก
8	มีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	4.23	0.63	มาก
9	มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ	4.41	0.54	มาก
10	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผล และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	4.27	0.63	มาก
รวม		4.37	0.42	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.42$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย

ดังนี้ มีการจัดทำระเบียบสนทนาระหว่างนักเรียนทุกระดับชั้น (\bar{X} =4.72, S.D. =0.58) รองลงมา มีการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน (\bar{X} =4.72, S.D. =0.48) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ มีการรวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์ (\bar{X} =4.49, S.D. =0.56) มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ (\bar{X} =4.41, S.D. =0.54) การศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} =4.39, S.D. =0.66) มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผล และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ (\bar{X} =4.27, S.D. =0.63) มีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน (\bar{X} =4.23, S.D. =0.63) มีการจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม (\bar{X} =4.18, S.D. =0.65) มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} =4.16, S.D. =0.77) และมีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อ คัดกรองนักเรียน (\bar{X} =4.11, S.D. =0.75) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.48 – 0.77 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการคัดกรองนักเรียน

(n = 92)

ข้อที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน	4.17	0.74	มาก
2	มีการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน	4.12	0.61	มาก
3	การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.11	0.65	มาก
4	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน	3.96	0.76	มาก
5	มีการใช้ระเบียบสนทนาในการคัดกรองนักเรียน	4.13	0.74	มาก
6	มีการคัดกรองนักเรียนโดยสามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.14	0.70	มาก
7	มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	4.20	0.70	มาก
8	มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	4.22	0.66	มาก
9	มีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน	4.17	0.71	มาก

ข้อที่	ด้านการคัดกรองนักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
10	มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนทุกระดับชั้น ที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	4.11	0.73	มาก
รวม		4.13	0.59	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดอุดมรังสี ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.13, S.D. =0.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน (\bar{X} =4.22, S.D. =0.66) มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น (\bar{X} =4.20, S.D. =0.70) มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน (\bar{X} =4.17, S.D. =0.74) มีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน (\bar{X} =4.17, S.D. =0.71) มีการคัดกรองนักเรียนโดยสามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา (\bar{X} =4.14, S.D. =0.70) มีการใช้ระเบียบสะสมในการคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =4.13, S.D. =0.74) มีการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =4.12, S.D. =0.61) การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (\bar{X} =4.11, S.D. =0.65) มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนทุกระดับชั้นที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ (\bar{X} =4.11, S.D. =0.73) และมีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนเพื่อคัดกรองนักเรียน (\bar{X} =3.96, S.D. =0.76) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.61 – 0.76 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

(n = 92)

ข้อที่	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีแผน / โครงการ / กิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	4.39	0.66	มาก
2	มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom meeting ทุกระดับชั้น และทุกภาคเรียน	4.48	0.73	มาก
3	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ	4.51	0.59	มากที่สุด
4	มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหา	4.27	0.67	มาก

ข้อที่	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	ด้านการเรียน			
5	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม	4.21	0.69	มาก
6	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมเต็มตามศักยภาพ	4.33	0.65	มาก
7	มีการจัดประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพร และความสามารถพิเศษ	4.16	0.76	มาก
8	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และพัฒนาตนเอง	4.07	0.74	มาก
9	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น	4.22	0.64	มาก
10	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี	4.45	0.64	มาก
	รวม	4.31	0.52	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดอุดมรังสี ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.31, S.D. =0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ (\bar{X} =4.51, S.D. =0.59) และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ดังนี้ มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom meeting ทุกระดับชั้น และทุกภาคเรียน (\bar{X} =4.48, S.D. =0.73) มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำคุณงามความดี (\bar{X} =4.45, S.D. =0.64) มีแผน / โครงการ / กิจกรรม ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม (\bar{X} =4.39, S.D. =0.66) มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของนักเรียนที่เหมาะสมเต็มตามศักยภาพ (\bar{X} =4.33, S.D. =0.65) มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน (\bar{X} =4.27, S.D.=0.67) มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น (\bar{X} =4.22, S.D. =0.64) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม (\bar{X} =4.21, S.D. =0.69) มีการจัดประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพร และความสามารถพิเศษ (\bar{X} =4.16, S.D. =0.76) และมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และพัฒนาตนเอง (\bar{X} =4.07, S.D. =0.74) ตามลำดับ เมื่อพิจารณา

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.59 – 0.76 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

(n = 92)

ข้อที่	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีแผน / โครงการ / กิจกรรม ในการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหานักเรียน	4.28	0.67	มาก
2	มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	4.42	0.60	มาก
3	มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษา แนะนำ เบื้องต้นแก่นักเรียน	4.42	0.65	มาก
4	มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน	4.43	0.58	มาก
5	มีครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	4.45	0.67	มาก
6	มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียนเป็นรายกรณี	4.25	0.66	มาก
7	มีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนใน กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	4.14	0.69	มาก
8	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา เพื่อ ส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ	4.29	0.57	มาก
9	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผล นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.23	0.65	มาก
10	มีการจัดทำสารสนเทศผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และ ติดตามผลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็น ระบบ	4.15	0.63	มาก
รวม		4.31	0.52	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา

(\bar{X} =4.45, S.D. =0.67) มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน (\bar{X} =4.43, S.D. =0.58) มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการ ให้คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน (\bar{X} =4.42, S.D. =0.65) มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคน อย่างเท่าเทียมกัน (\bar{X} =4.42, S.D. =0.60) มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ (\bar{X} =4.29, S.D. =0.57) มีแผน / โครงการ / กิจกรรม ในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้นักเรียน (\bar{X} =4.28, S.D. =0.67) มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของ นักเรียนเป็นรายกรณี (\bar{X} =4.25, S.D. =0.66) มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนเป็นรายบุคคล (\bar{X} =4.23, S.D. =0.65) มีการจัดทำสารสนเทศ ผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ (\bar{X} =4.15, S.D. =0.63) และมีการจัดกิจกรรมการป้องกัน และการช่วยเหลือนักเรียนใน กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา (\bar{X} =4.14, S.D. =0.69) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.57 – 0.67 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปใน ทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ด้านการส่งต่อ

(n = 92)

ข้อที่	ด้านการส่งต่อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	4.20	0.62	มาก
2	มีการประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา	4.22	0.66	มาก
3	มีกระบวนการขั้นตอนการส่งต่อที่มีความชัดเจน	4.11	0.69	มาก
4	มีการประสานความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษากับครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือต่อไป	4.20	0.75	มาก
5	มีบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปพบครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง กรณีนักเรียนที่มีปัญหาต้องได้รับการช่วยเหลือ	4.09	0.75	มาก
6	มีการทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือ	4.36	0.69	มาก
7	มีการติดต่อประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือ	4.25	0.72	มาก

ข้อที่	ด้านการส่งต่อ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			
8	มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	4.22	0.72	มาก
9	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ	4.11	0.67	มาก
10	มีการจัดทำสารสนเทศบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	4.14	0.75	มาก
รวม		4.19	0.60	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดอุดมรังสี ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามีซิมิลเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการทำความเข้าใจชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69) มีการติดต่อประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.72) มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) มีการประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.66) มีการประสานความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษากับครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง เพื่อส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือต่อไป ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.75) มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.62) มีการจัดทำสารสนเทศบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.75) มีกระบวนการขั้นตอนการส่งต่อที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.69) มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาทั้งภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.67) มีบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปพบครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง กรณีนักเรียนที่มีปัญหาต้องได้รับการช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ระหว่าง 0.62 – 0.75 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามสถานภาพของบุคลากร**

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ใช้การวิเคราะห์การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดยภาพรวมและรายด้าน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 9 – ตารางที่ 13

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	เพศชาย (n = 19)		เพศหญิง (n = 73)		t	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.31	0.35	4.38	0.43	-0.74	.46
2	การคัดกรองนักเรียน	4.13	0.59	4.13	0.59	-0.01	.99
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.19	0.55	4.34	0.51	-1.06	.29
4	การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	4.19	0.49	4.34	0.53	-1.05	.30
5	การส่งต่อ	4.14	0.46	4.20	0.63	-0.42	.68
	รวม	4.19	0.45	4.28	0.48	-0.70	.48

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามอายุ

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Square	Df	Mean Square	F	Sig.
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.447	3	.149	.846	.473
		ภายในกลุ่ม	15.511	88	.176		
		รวม	15.959	91			
2	การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.598	3	.533	1.558	.205
		ภายในกลุ่ม	30.084	88	.342		
		รวม	31.682	91			

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	Df	Mean Square	F	Sig.
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.149	3	.383	1.428	.240
		ภายในกลุ่ม	23.615	88	.268		
		รวม	24.765	91			
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	1.059	3	.353	1.296	.281
		ภายในกลุ่ม	23.966	88	.272		
		รวม	25.025	91			
5	การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2.819	3	.940	2.801	.045
		ภายในกลุ่ม	29.518	88	.335		
		รวม	32.337	91			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	1.105	3	.368	1.680	.177
		ภายในกลุ่ม	19.302	88	.219		
		รวม	20.408	91			

จากตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ความคิดเห็นของทุกช่วงอายุ ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ปริญญาตรี (n = 53)		ปริญญาโท (n = 39)		t	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.46	4.36	0.37	0.08	.93
2	การคัดกรองนักเรียน	4.18	0.61	4.07	0.57	0.92	.36
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.25	0.60	4.38	0.39	-1.21	.23
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.29	0.60	4.33	0.41	-0.34	.74
5	การส่งต่อ	4.22	0.64	4.15	0.54	0.51	.62
รวม		4.26	0.55	4.26	0.36	0.05	.96

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า ระดับการศึกษาปริญญาตรี และ

ปริญญาโท มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ฝ่ายบริหาร		ครู		t	Sig.
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.27	0.44	4.40	0.41	-1.21	.24
2	การคัดกรองนักเรียน	4.01	0.59	4.17	0.59	-1.09	.28
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.21	0.54	4.34	0.52	-0.99	.32
4	การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.17	0.47	4.35	0.53	-1.33	.19
5	การส่งต่อ	4.00	0.50	4.24	0.61	-1.65	.10
รวม		4.13	0.46	4.30	0.47	-1.43	.16

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าฝ่ายบริหารและครู มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Square	Df	Mean Square	F	Sig.
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.822	3	.274	1.593	.197
		ภายในกลุ่ม	15.137	88	.172		
		รวม	15.959	91			
2	การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.794	3	.598	1.761	.161
		ภายในกลุ่ม	29.888	88	.340		
		รวม	31.682	91			
3	การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.318	3	.106	.381	.767
		ภายในกลุ่ม	24.447	88	.278		
		รวม	24.765	91			

ด้าน	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	Df	Mean Square	F	Sig.
4	การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	.967	3	.322	1.179	.322
		ภายในกลุ่ม	24.057	88	.273		
		รวม	25.025	91			
5	การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	1.888	3	.629	1.819	.150
		ภายในกลุ่ม	30.449	88	.346		
		รวม	32.337	91			
รวม		ระหว่างกลุ่ม	.990	3	.330	1.496	.221
		ภายในกลุ่ม	19.418	88	.221		
		รวม	20.408	91			

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พบว่า ความคิดเห็นของประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันระหว่าง 1 – 10 ปี, 11 – 20 ปี, 21 – 30 ปี และ 31 ปีขึ้นไป ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี จากการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสีเป็นอย่างไร โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุดมรังสี 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน หัวหน้าสายชั้น 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 1 คน และครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 7 คน สามารถรวบรวมด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการประมวลข้อสรุปเป็นรายองค์ประกอบดังนี้

ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1. ในการเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผนการเยี่ยมบ้าน กำหนดเยี่ยมบ้านปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

2. ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

3. ครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน จะได้ทราบ ข้อมูลนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านการคัดกรองนักเรียน

1. ควรเพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย มีการนำโปรแกรมประเมิน พฤติกรรมนักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. ควรมีการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการส่งต่อข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถคัดกรอง นักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

3. ควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด เพื่อสังเกต พฤติกรรมของนักเรียน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

1. ครูควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุม ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนให้มากขึ้น

2. ควรจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนา ความสามารถและสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

1. ควรอบรมครูให้เข้าใจกระบวนการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถ ให้คำปรึกษา แนะนำได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและธรรมชาติของนักเรียน

2. ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญในการป้องกันและ แก้ไขปัญหาของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา

3. ควรสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยเฉพาะ

ด้านการส่งต่อ

1. ควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการ ส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ

2. ควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหา มีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้ถูกต้องต่อไป

จากการสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางเป็นรายข้อดังนี้

1) ควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

2) ควรเพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย ใช้โปรแกรมพฤติกรรมนักเรียน เพื่อความสะดวกและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3) ควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ

4) ควรจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษาได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา

5) ควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสี ตามขอบข่ายงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยมีบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และวิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และการคัดกรองนักเรียน

2. เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า

ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น และใน

การเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผนการเยี่ยมบ้าน อาจกำหนดเยี่ยมบ้านปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ นอกจากนี้ครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน จะได้ทราบข้อมูลนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารควรเพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย อาจมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูป โปรแกรมประเมินพฤติกรรมนักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล ควรมีการปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน และสามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และผู้บริหารควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ครูควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรม เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนให้มากขึ้น และจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถ และสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน โดยจัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงาน แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้ชื่นชม และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารควรจัดอบรมครูให้เข้าใจกระบวนการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษา แนะนำได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา และธรรมชาติของนักเรียน ควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา และควรสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา โดยเฉพาะ

ด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรกำหนดแนวทางการส่งต่อนักเรียนให้ชัดเจน และให้ความรู้กับครูที่ปรึกษาในการส่งต่อ เพื่อดำเนินการส่งต่อนักเรียนได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ และควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหามีการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้ถูกต้องต่อไป

จากการสรุปแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางเป็นรายข้อดังนี้

1) ควรจัดเวลาให้ครูได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น

- 2) ควรเพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย ใช้โปรแกรมพฤติกรรมนักเรียน เพื่อความสะดวกและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
- 3) ควรสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ
- 4) ควรจัดอบรมครูเรื่องเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษาได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา
- 5) ควรมีการชี้แจงผู้ปกครองให้เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อนักเรียน

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนวัดอุดมรังสี มีการวางแผนสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการแบ่งคณะกรรมการแต่ละฝ่ายดำเนินงานชัดเจน มีครูที่ปรึกษาให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง จัดการเก็บข้อมูลของนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นขั้นตอน มีการใช้แบบประเมิน SDQ ร่วมกับการเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนครบทุกคนเพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนทุกคน ด้านการคัดกรองนักเรียน มีการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธีการเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับปัญหาของนักเรียนยิ่งขึ้นด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โรงเรียนจัดกิจกรรมสนับสนุนให้นักเรียนทุกกลุ่ม ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ เกิดความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน และจัดทำโครงการ กิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และด้านการส่งต่อ กรณีที่มีบางปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือ ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง หรือช่วยเหลือแล้ว

นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็มีขั้นตอนส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุศรินทร์ ประคำมินทร์ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาดุพนม จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาดุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทธิ์ธัชชัย ภู่อ่างค์ ได้ทำศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจำเป็นในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน จำแนกตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัฐพร จินสายใจ เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน โสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรารุณี เหล่าจินดา เรื่องศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศร แยมคุณเขาว์ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 11 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่ามัชฌิมเลข คณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และการคัดกรองนักเรียน

1.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากและอยู่ใน ลำดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนดำเนินการเก็บข้อมูลประวัติขั้นพื้นฐานในวันมอบตัว ทุกระดับชั้นในทุกปีการศึกษา มีการวางแผนสร้างความเข้าใจแก่ครูประจำชั้นทุกคนและมีเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลที่มีรูปแบบเดียวกัน มีการจัดทำแบบวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นอกจากนี้ ครูมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียน อีกทั้งมีการดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านที่ทำให้ ครูรู้จักชีวิตสังคมความเป็นอยู่ของนักเรียนแต่ละคน ช่วยให้ครูได้ทราบชีวิตความเป็นอยู่และ สภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียนโดยการพบปะสนทนากับผู้ปกครองนักเรียนเป็นการแลกเปลี่ยน ความรู้ความคิดเห็น รวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ครูได้ข้อมูล ของนักเรียนสามารถรู้จักนักเรียนมากยิ่งขึ้นเห็นสภาพของนักเรียนแต่ละคนในมุมมองที่ต่างไป

โดยครูประจำชั้นจะรวบรวมข้อมูลนักเรียนที่ได้จากการเยี่ยมบ้านมาประกอบกับความสามารถทางการเรียน พฤติกรรม สุขภาพ ความประพฤติเพื่อเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพัฒน์ ภักดิ์โพธิ์ เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิดา พงษ์สวัสดิ์ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่ามัธยเลขคณิตจากมากที่สุด คือ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่สอง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนวัดอุดมรังสีได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมส่งเสริมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามสนใจ เติบโตตามศักยภาพ ผู้บริหารครูและบุคลากร ต้องมีความตระหนักและพัฒนาทักษะของตนเองเพื่อออกแบบกิจกรรม ส่งเสริมที่หลากหลายตรงกลุ่มเป้าหมาย ครูประจำชั้นมีการจัดกิจกรรมโฮมรูมนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมหน้าเสาธงโดยครูผู้รับผิดชอบประจำวัน จะกล่าวชมเชยนักเรียนเป็นประจำ ทั้งด้านพฤติกรรมนักเรียน ด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีการยกย่องและชมเชยนักเรียนที่ทำความดีและปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียนที่มีความสามารถและพัฒนานักเรียนให้เข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพและความสามารถพิเศษจนได้รับรางวัล เช่น เข้าร่วมแข่งขันนิทรรศการวิชาการเครือข่ายที่ 65 สำนักงานเขตหนองแขม โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ ประกวดแข่งขันทางวิชาการ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การมอบเกียรติบัตรแก่นักเรียนที่มีผลการเรียนดี มีความประพฤติดี มีจิตสาธารณะ กิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านศิลปะ - ดนตรี กีฬา กิจกรรมของหายได้คืน กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมนั่งสมาธิหน้าเสาธง กิจกรรมพี่สอนน้อง กิจกรรมค่ายธรรมะ และกิจกรรมฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยด้านการส่งเสริมและพัฒนา

นักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของธนิตา ศุภรสุนทร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) ผลการวิจัยพบว่า 1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิต จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสริน อมรสันต์สุขศรี เรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

1.3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนวัดอุดมรังสี มีครูที่ปรึกษาให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการช่วยเหลือ โดยพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองโดยตรง ผ่านจดหมายแจ้งข้อมูลข่าวสาร และมีการติดต่อผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมทำบุญทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โครงการประกวดแข่งขัน โครงการทูบีนัมเบอร์วัน (TO BE NUMBER ONE) กิจกรรมแข่งขันกีฬาภายใน โครงการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน และโครงการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมีการติดตามผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จัดทำรายงานสรุปอย่างเป็นระบบ เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการดำเนินการป้องกัน และวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มมีปัญหาเพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ จัดกิจกรรมการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศร แอ่งคุณเขาว์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในภาพรวมและรายด้าน

มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของอรุจิวัฒน์ วีระคำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และ ด้านการส่งต่อ ตามลำดับ

1.4) ด้านการส่งต่อ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่สี่ ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนวัดอุดมรังสีจัดเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่เป็นพิเศษ จึงมีหลายปัญหาที่ เกิดขึ้นกับนักเรียน ยกตัวอย่างเช่น การหนีเรียน ขาดเรียน มาสาย ติดเกม การทะเลาะวิวาท การออกกลางคัน ซึ่งสาเหตุเกิดจากสภาพครอบครัวยากจน ครอบครัวแตกแยก ซึ่งโรงเรียน มีการกำหนดแนวทางการส่งต่อ มีการประชุมเพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียน โดยมีผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูการศึกษาพิเศษ ครูฝ่ายปกครอง มีการบันทึกการประชุม บันทึกการส่งต่อ และบันทึกผลการช่วยเหลือปัญหาในหลาย ๆ ด้าน มีรายงานการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน แต่โรงเรียนยังขาดการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุจิวัฒน์ วีระคำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมาก พิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าด้านการส่งต่อมีค่าน้อยที่สุด

1.5) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากและอยู่ในลำดับที่ห้า ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนวัดอุดมรังสีมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่รวบรวมไว้อย่าง หลากหลาย แต่ในด้านคู่มือเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนที่โรงเรียนกำหนดมา ผู้บริหารไม่ได้จัดประชุม สร้างความเข้าใจให้กับครูและผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ครูประจำชั้นอาจขาดความเข้าใจในการใช้เครื่องมือ การคัดกรองนักเรียน ส่งผลให้ข้อมูลการคัดกรองต่าง ๆ ของนักเรียนไม่ชัดเจน ทำให้การพิจารณา คัดกรองนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ไม่สามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ได้ตรงตามการคัดกรอง สอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่องการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ทรีว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนและการส่งต่อ

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน พบว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน จะมีผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร ครูและบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมือนกัน อาจเพราะผู้บริหาร ครู และบุคลากรของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประสานงานที่ดีและระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อจะได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความสุขและสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ทั้งนี้ครูประจำชั้นมีการเก็บข้อมูลประวัติขั้นพื้นฐานในวันมอบตัว มีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในการร่วมกิจกรรม และมีการดำเนินกิจกรรมเยี่ยมบ้านที่ทำให้ครูรู้ถึงชีวิต สังคม ความเป็นอยู่ของนักเรียนแต่ละคน ทราบชีวิตความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมทางบ้านของนักเรียน โดยการพบปะสนทนากับผู้ปกครองนักเรียนเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น รวมถึงเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายให้เหมาะสมสอดคล้อง กับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมส่งเสริมที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามสนใจเต็มตามศักยภาพ เช่น การจัดตั้งชุมนุมดนตรี มีการให้ออกงานการแสดงงานสำคัญต่าง ๆ และยังมีวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้ ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ หากิจกรรมที่ทำให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีการประสานหน่วยงานภายนอก เช่น ครูแดร์ จากโครงการครูแดร์ (DRUG ABUSE RESISTANCE EDUCATION) โดยเป็นโครงการที่ประสานกำลังระหว่างตำรวจจากสถานีตำรวจเขตหนองแขม โรงเรียนวัดอุดมรังสี ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เข้าแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ “ราษฎร์ - รัฐ ร่วมใจต้านภัยยาเสพติด” อันเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาที่

ยั่งยืน อีกทั้งเป็นโครงการด้านการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่มีรูปแบบที่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ เช่น ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ เขตหนองแขม ศูนย์สาธารณสุข 48 โดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ที่พร้อมช่วยเหลือในการส่งต่อ มีการติดตามผลและสรุปข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 การจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอดิศร แยมคุณเขาว์ เรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนก ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี พบว่า ควรดำเนินการพัฒนา ดังนี้

3.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ผู้บริหารควรจัดเวลาให้ครูประจำชั้นได้มีกิจกรรมร่วมกับนักเรียน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น เช่น กิจกรรมประกวดห้องเรียน กิจกรรม 5ส เป็นต้น และในการเยี่ยมบ้านนักเรียนควรมีการวางแผนการเยี่ยมบ้าน อาจกำหนดเยี่ยมบ้านภาคเรียนละ 1 ครั้ง ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการให้ครูประจำชั้นได้ปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และยังสามารถสอบถามพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างอยู่บ้านจากผู้ปกครอง รวมทั้งแจ้งพฤติกรรมนักเรียนเมื่ออยู่โรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบได้อีกด้วย นอกจากนี้ครูประจำชั้นและครูประจำวิชา ควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียน จะได้ทราบข้อมูลนักเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรติดตามการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนสม่ำเสมอ และทำสำเนาหลักฐานข้อมูลนักเรียนไว้ให้เป็นระบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ได้

ครบทุกคน รวมทั้งให้ความสำคัญกับการบันทึกข้อมูลของนักเรียน เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์และรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างชัดเจน

3.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดหลักการในการคัดกรองนักเรียนให้กับครู เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางเดียวกัน เพิ่มแบบประเมินนักเรียนให้มีความหลากหลาย อาจมีการนำโปรแกรมสำเร็จรูป โปรแกรมประเมินพฤติกรรมนักเรียนเข้ามาใช้เพื่อความสะดวกในการเก็บข้อมูล ทำให้ครูสามารถปรับปรุงข้อมูลของนักเรียนได้อยู่เสมอ และมีการส่งต่อข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้กับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูได้รับข้อมูลของนักเรียน สามารถคัดกรองนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และผู้บริหารควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด เพื่อสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และมีการจัดทำแบบบันทึกพฤติกรรมสำหรับนักเรียนกรณีที่มีปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของกูดแมน (Goodman) ได้ศึกษาการใช้แบบคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียนที่มีความผิดปกติทางจิตใจ เยาวชนในชุมชนที่รวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้ปกครอง ครู เพื่อนเยาวชน พบว่า ทุกกลุ่มให้ความเห็นว่าเป็นความผิดปกติทางจิตใจที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล และเป็นความแปรปรวนทางอารมณ์ของบุคคล โดยมีเหตุมาจากพฤติกรรมส่วนบุคคล พฤติกรรมอยู่ไม่สุข/อยู่ไม่นิ่ง พวกซึมเศร้า และพวกที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อื่น ๆ ความกลัวสิ่งของหรือสัตว์เฉพาะบุคคลถูกทอดทิ้งในวัยเด็ก และพฤติกรรมการกินไม่เหมาะสม ทำให้การคัดกรองเยาวชนที่ผิดปกติทางจิตใจมีความแม่นยำและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมมากกว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและเพื่อนเยาวชน สอดคล้องกับงานวิจัยของดอบิซ (Dobizl) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจต่อวัยเสี่ยงของเยาวชน และการจัดโปรแกรมที่จะช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการอยู่ในโรงเรียน งานวิจัยนี้ได้สำรวจพบว่า ปัญหาการเพิ่มจำนวนที่มากขึ้นของนักเรียนที่ลาออกจากโรงเรียน มีผลกระทบต่อสังคม ตามความเป็นจริงแล้วเยาวชนเหล่านี้ต้องการการเอาใจใส่ สามารถเรียนได้และปรารถนาให้ผู้ใหญ่ทั้งหลายยินดีที่จะพยายามทำความเข้าใจพวกเขา และให้พวกเขาเป็นที่ยอมรับและคอยแนะนำเมื่อพวกเขาต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกันเดอร์สัน (Gunderson) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียน ซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วย กลุ่มเสียงต่ำ กลุ่มเสียงปานกลางและกลุ่มเสียงสูง โดยกลุ่มเสียงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสียงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรงในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองได้รวมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัว และได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้

โอกาสครอบครัวต่าง ๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป

3.3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า ครูควรสำรวจความต้องการของนักเรียนในการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเสริมสร้างประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เช่น จัดโครงการส่งเสริมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนให้มากขึ้น นอกจากนี้โรงเรียนควรจัดกิจกรรมแสดงความสามารถของนักเรียนอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาความสามารถและสร้างคุณค่าให้กับนักเรียน โดยจัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงผลงาน แสดงความสามารถให้ผู้อื่นได้ชื่นชม และเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของดักลาส (Douglas) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่จะต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัวเพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

3.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า ผู้บริหารควรจัดอบรมครูให้เข้าใจกระบวนการและเทคนิคการให้คำปรึกษาเบื้องต้น เพื่อสามารถให้คำปรึกษา แนะนำได้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา และธรรมชาติของนักเรียน ควรสร้างทีมในการให้คำปรึกษานักเรียน เป็นการเพิ่มความเอาใจใส่ในพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโดยเฉพาะ และควรจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของทักเคอร์ (Tucker) ได้วิจัยการรับรู้ของครูผู้ปกครอง และผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งเบอมิวต้าที่มีต่อการทำผิดระเบียบของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม คือ การไม่เคารพนับถือครู การขาดเรียน กริยาที่หยาบคาย ยาเสพติด ความรุนแรงและด้านอื่น ๆ โดยนักเรียนชายมีการกระทำความผิดมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ทำผิดระเบียบส่วนใหญ่จะมีอัตราขาดเรียนสูง โดยผู้ปกครองและนักเรียนตำหนิว่าการที่นักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยดังกล่าว เป็นผลมาจากครูและโรงเรียน ซึ่งนโยบายของโรงเรียนบางนโยบาย ควรเพิ่มความเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียน และควรชี้ชัดถึงข้อตักเตือนที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของเรนกี (Reinke) ได้ศึกษาเรื่อง การลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันและอนาคตผ่านการสอนในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า การช่วยเหลือและพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ถ้าสามารถทำได้ถูกต้อง ก็จะเป็นการช่วยลดระดับของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา และ

ลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะเกิดกับโรงเรียน ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดการกับพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือในชั้นเรียน โดยใช้รูปแบบการให้คำปรึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อป้องกันและเปลี่ยนแปลงระบบในห้องเรียน ภายใต้ระบบของโรงเรียน ผลลัพธ์ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการให้คำปรึกษาในชั้นเรียน มีผลทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ลดพฤติกรรมด้านการทำลาย และพบว่าการให้คำปรึกษาในห้องเรียน ทำให้พฤติกรรมครูและนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของจอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่มี ประสิทธิภาพในโรงเรียน พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสม กับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้การสำรวจประสิทธิผลของแผนงานของโรงเรียน สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่ง ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของนักเรียน

3.5) ด้านการส่งต่อ พบว่า โรงเรียนยังขาดการส่งต่อข้อมูลพื้นฐานนักเรียนเมื่อมีการเลื่อนชั้น ครูและบุคลากรขาดความเข้าใจในการส่งต่อ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือและไม่เห็นสำคัญของการส่งต่อ จึงควรมีการดำเนินการคือ โรงเรียนควรมีการจัดดำเนินการอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อนักเรียน และมีการวางแผนในการส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน เป็นระบบ มีการส่งต่อข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ข้อมูลนักเรียนที่คัดกรองเป็นกลุ่มให้กับครูที่ปรึกษาในระดับปีการศึกษาถัดไป จัดการประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญภายในโรงเรียนที่เป็นผู้รับความช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครองส่งต่อภายในหากไม่ดีขึ้น ควรมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนส่งต่อภายนอก นอกจากนี้ผู้บริหารควรชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับความช่วยเหลือ อาจมีการส่งจดหมายเชิญประชุม แจ้งกำหนดการ และผลที่ได้เกิดกับตัวนักเรียน และส่งต่อนักเรียนเพื่อช่วยเหลือให้ตรงกับสภาพปัญหาและพฤติกรรมนักเรียน มีหน่วยงานรองรับที่เป็นเครือข่ายของโรงเรียน เช่น สถานีตำรวจ สำนักรออนามัย และสถาบันจิตวิทยา เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวรารุณี เหล่าจินดา ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจในการส่งต่อ และครูยังมีภาระงานสอนมากจึงปฏิบัติงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีปัญหาระดับหนึ่งที่ไม่มาก และยังขาดการให้ความร่วมมือกันในการส่งต่อกับหน่วยงาน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกัน และรวมทั้งระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา

จึงควรได้รับความร่วมมือในการส่งต่อจากหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้ต่อผู้ปกครองและครู เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปราณี เตยอ่อน ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว (สาครกิจโกศล) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรจัดอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ต่อการส่งต่อนักเรียนและชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษากิจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาในการปฏิบัติงานของโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน และในด้านการคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อ มีค่ามัธยฐานเลขคณิตลำดับสุดท้าย ทั้ง 2 ด้าน ดังนั้นผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญในเรื่องการคัดกรองนักเรียน ควรมีการประชุมครูเพื่อร่วมกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียน ให้สามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้อย่างชัดเจน เพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน และควรมีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน เพื่อจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนทุกระดับ จัดเก็บอย่างระบบ และด้านการส่งต่อ ผู้บริหารควรมีการจัดดำเนินการอบรมให้ครูและบุคลากรภายในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อการส่งต่อนักเรียน และมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการส่งต่อ โดยการส่งจดหมายเชิญประชุม แจ้งกำหนดการ และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรภายนอกเพื่อให้มีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

2. ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้โรงเรียนต้องปรับรูปแบบให้มีการจัดการเรียนการสอน Online, On Air, On Hand และ On Site ซึ่งโรงเรียนควรจัดการอบรมและให้ความรู้ครูและบุคลากร นำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในรูปแบบออนไลน์ เช่น การเก็บข้อมูลพื้นฐานนักเรียนในรูปแบบ google form การเยี่ยมบ้านนักเรียน

ออนไลน์ และการประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) ออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษาวิจัยการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงธนใต้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค, 2560), 1.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560” ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560) : 14.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2559), 9.

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่3) พ.ศ.2553 (กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด), 2.

เอมอร วิริยะขันติกุล, “สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพกลาง,” วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, no. 4 (2555), 103.

จันทร์ธานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553), 121.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 1-2.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานผลการคัดกรองเด็กพิเศษเรียนร่วม, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานการเยี่ยมบ้านนักเรียน, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “รายงานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน, ปีการศึกษา 2561,” 10 มิถุนายน 2561.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก

<https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

หน่วยศึกษานิเทศก์, สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุภาพะทาง
ใจของนักเรียนและครู (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559),
12.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14.

Lester N. Dowing, Guidance and Counseling Services: An Introduction, (New York:
McGraw – Hall Book Co., 1986), 7.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 12-17.

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, คู่มือการดำเนินงานโครงการ 1 โรงพยาบาล 1
โรงเรียน, พิมพ์ครั้งที่ 1 (ม.ป.ท.: ม.ป.พ., 2556), 11.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุภาพะทาง
ใจของนักเรียนและครู (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559),
7.

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 8.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุภาพะทาง
ใจของนักเรียนและครู (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2559),
7.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก

<https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือคู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, เข้าถึงได้จาก

<https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=22>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 4.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 7.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, การประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบ การดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค หลักสูตรผู้บริหารศึกษา (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), 9.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต, คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/ebook/view.asp?id=26>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 8-9.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, 2559), 14-17.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 28-36.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, การดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 15-17.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, คู่มือแนวทางการสร้างระบบดูแลสุขภาวะทางใจของนักเรียนและครู (กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, 2559), 9.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2559), 17.

โรงเรียนวัดอุดมรังสี, “แบบสรุปลำดับนักเรียนโรงเรียนวัดอุดมรังสี ประจำปีการศึกษา 2561” 10 มิถุนายน 2561.

จิรัฐพร จินสายใจ, “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม” (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557), 107-109.

บุศรินทร์ ประคำมินทร์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอหาดุพนม จังหวัดนครพนม,” วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม ปีที่ 5 (ฉบับที่ 2 : พฤษภาคม - สิงหาคม 2558): 111.

พรพัฒน์ ภักดีโพธิ์, “การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31,” วารสารวิจัยและพัฒนานวโลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 10, ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2558): 191.

ปรานี เตยอ่อน, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเจ็ดริ้ว สาครกิจโกศล” (งานค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), 74-76.

วราวุฒิ เหล่าจินดา, “สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32” (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2559), 125.

ชุติมา ถาวรแก้ว, “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ปทุมธานี – สระบุรี)” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2559), บทคัดย่อ.

อรุจิวัฒน์ วิระคำ, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2559), บทคัดย่อ.

อดิศร แยมคุณเขาว, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11” (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559), บทคัดย่อ.

กนิษฐ์ภา แก้วจินดา และฉลอง ชาตรุประชีวิน, “การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 19 (ฉบับที่ 3 กรกฎาคม – กันยายน 2560), 118.

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี” (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), ง.

ธนิดา ศุภรสุนทร, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง)” (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2562), ง.

พรเพ็ญ จิระณัฐวีรกุล, “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 10 (ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2562), 326.

สริน อมรสันต์สุขศรี, “ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10,” วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 10 (ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562), 593.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด,2559), 14.
 ฤทธิ์ชัย ภู่อำรงค์, “การศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3,” วารสารการ
 บริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปีที่ 8 (ฉบับที่ 32 กรกฎาคม -
 กันยายน 2563),13.

ภาษาอังกฤษ

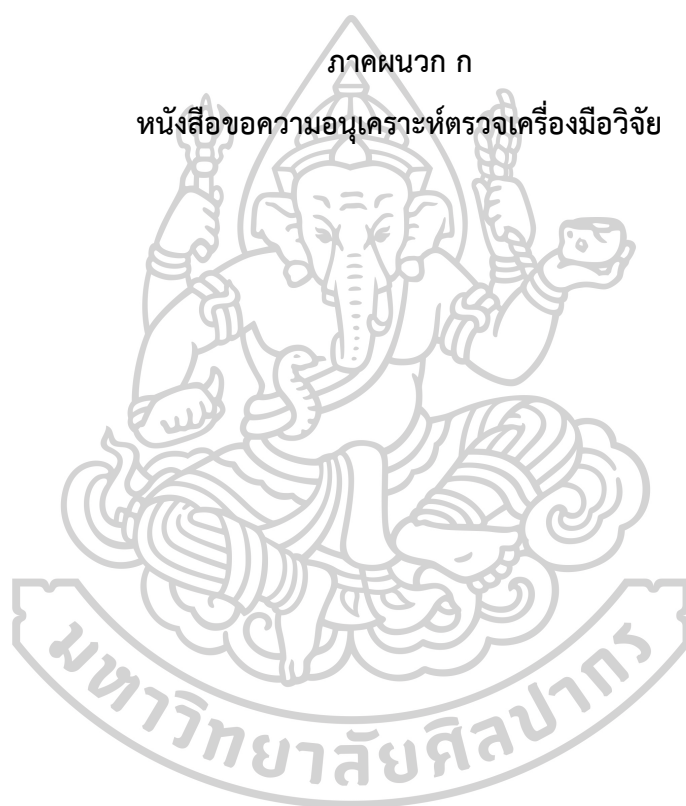
- Anne Elizabeth Bernard, "A study of Role of the senior High School Principal as
 Instruction Leader," Dissertation Abstract International 45,04 (October 1984):
 994-A.
- Douglas Cheney, Transition of Secondary Student with Emotional or Behavioral
 Disorders, accessed March 2 ,2020. available from
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles>.
- Donita Louise Johnson, “Significant Factors Influencing an Effective School Counseling
 Program”, Philosophy dissertation of Walden University. [Online]. Accessed
 August 30,2020, available from <http://www.lib.umi.com>
- Fred C., Lunenburg and Allan C. Ornstein, Educational Administration: Concepts and
 Practices 6th ed. (Belmont, Calif.: Wadsworth Cengage Learning, 2012), 21.
- Gina Marie Tucker, "Discipline: Bermuda High School Student, Teacher, Parent and
 Administrator Perceptions of the Causes of Misbehavior," Dissertation Abstracts
 International 59,07 (January 1999): 2290 - A.
- Goodman, Robert and others. "Using the Strengths and Difficulties Questionnaire
 (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples,"
 Dissertation Abstracts International 65,10 (October, 2003): 1178 – A.
- J.K. DOBIZL, "Understanding At-Risk Youth and Intervention Programs That Help Them
 Succeed in school," Research Paper. University of Wisconsin- Strout,2002), 32.
- J. Gunderson, Family group conference: An innovative approach to truancy in
 schools. A case study, accessed March 2, 2020, available from
<http://digitallibrary.usc.edu/cdm/ref/collection/p15799coll/16id/77364> Goodman

- , Robert and others. "Using the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) to Screen for Child Psychiatric Discipline in a Community Samples," Dissertation Abstracts International 65,10 (October, 2003): 1178 – A.
- John W. Best, Research in Education, 4 ed. (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1981), 182.
- Lee J. Cronbach, Essentials of Psychology Testing, 3 ed. (New York: Harper & Row, 1974), 161.
- Reinke, Wendy M, "The Classroom Check-up : A Brief Intervention to Reduce Current and Future Student Problem Behaviors Through Classroom Teaching Practices" Dissertation international (University of Missouri-Columbia, 2008): Abstract.
- Robert V. Krejcie and Daryle W.Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Education and Psychological Measurement 3, no. November (1970), 508.
- Rensis Likert, New Pattern of Management (New York: McGraw – hill, 1961), 74.
- William B. Rottschafer, "The Nature and Scope of Guidance Service in The Secondary School Affluence with Nation of Christian School," Dissertation Abstracts International 33(1972): 1448- A.

ภาคผนวก

ที่ อว 8612.2/420

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมบัติ เดชบำรุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด รหัสนักศึกษา 61252306 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ที่ อว 8612.2/421

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นพดล ฤทธิโสสม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด รหัสนักศึกษา 61252306 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)
รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ที่ อว 8612.2/422

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางบรรเทิง ทาตะนาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด รหัสนักศึกษา 61252306 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)
รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง

ผลการวิเคราะห์ตรรกะที่ความสอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

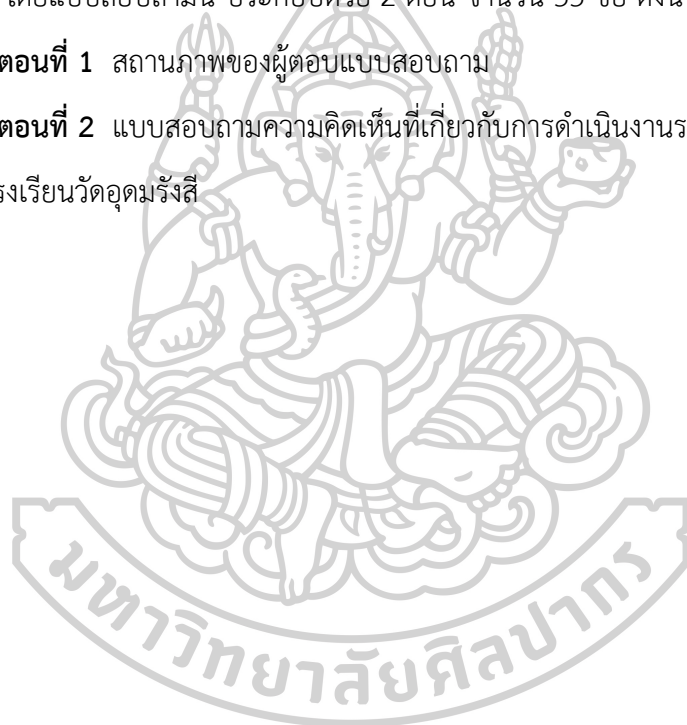
เรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี”

คำชี้แจง

ผลการวัดความตรงของเครื่องมือแบบสอบถามเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ในส่วนของตอนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน จำนวน 55 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนวัดอุดมรังสี

คำชี้แจง ผลการวัดความตรงของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

- 1 หมายความว่า ไม่สอดคล้องกับนิยามของตัวแปร
- 0 หมายความว่า ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับนิยามตัวแปร
- +1 หมายความว่า สอดคล้องกับนิยามตัวแปร

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล					
1	มีการจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
2	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1
3	มีการจัดทำระเบียบสนทนนักเรียนทุกระดับชั้น	+1	+1	+1	1
4	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	0	0.66
5	มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1
6	มีการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน	+1	+1	+1	1
7	มีการรวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์	+1	+1	+1	1
8	มีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	1
9	มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันเสมอ	+1	+1	+1	1
10	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
2. การคัดกรองนักเรียน					
11	มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1
12	มีการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนในการพิจารณาคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1
13	การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	+1	+1	+1	1
14	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1
15	มีการใช้ระเบียบสะสมในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1
16	มีการคัดกรองนักเรียนโดยสามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1
17	มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	+1	+1	+1	1
18	มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1
19	มีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน	+1	+1	+1	1
20	มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนทุกระดับที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
21	มีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม	+1	0	+1	0.66
22	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1
23	มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom meeting ทุกระดับชั้น และทุกภาคเรียน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
24	มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน	+1	+1	+1	1
25	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	1
26	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของ นักเรียนที่เหมาะสมเต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	1
27	มีการจัดประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพ และความสามารถพิเศษ	+1	+1	+1	1
28	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุด ด้อย และพัฒนาตนเอง	+1	+1	+1	1
29	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ ดีกับผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และเสริมสร้าง ทักษะการใช้ชีวิตร่วมกันกับผู้อื่น	+1	+1	+1	1
30	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดยการสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียน ที่ทำคุณงามความดี	+1	+1	+1	1
4. การป้องกันและแก้ปัญหา					
31	มีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาของนักเรียน	+1	+1	+1	1
32	มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้ คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน	+1	+1	+1	1
33	มีการประสานความร่วมมือระหว่างและ ผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	1
34	มีครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และ แก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1
35	มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของ นักเรียนเป็นรายกรณี	+1	+1	+1	1

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
36	มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	1
37	มีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1
38	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1
39	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1
40	มีการจัดทำสารสนเทศผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
5. การส่งต่อ					
41	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1
42	มีการประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1
43	มีกระบวนการขั้นตอนการส่งต่อที่มีความชัดเจน	+1	+1	+1	1
44	มีบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปพบครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครอง กรณีนักเรียนที่มีปัญหาต้องได้รับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1
45	มีการทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้าไปรับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1
46	มีการติดต่อประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	1

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น			ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
47	มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจาก ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1
48	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงาน การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาทั้งภายในและ ภายนอกอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
49	มีการจัดทำสารสนเทศการบันทึกผลการ ช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่ เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
50	มีการประสานความร่วมมือระหว่างครูที่ ปรึกษากับครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครองเพื่อส่ง ต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปเพื่อให้ความ ช่วยเหลือต่อไป	+1	+1	+1	1
ค่าความตรงทั้งฉบับ		0.66 – 1.00			

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย

ที่ อว 8612.2/464

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

17 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขุนประเทศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด รหัสนักศึกษา 61252306 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผลการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี”

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.976	50

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ที่ อว 8612.2/479

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

28 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุดมรังสี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 92 ฉบับ

ด้วย นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด รหัสนักศึกษา 61252306 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี”

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ ใช้สำหรับสอบถามข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าสายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูโรงเรียนวัดอุดมรังสี

3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	[] 1
2	อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	[] 2
3	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท	[] 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ ☐ ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/ รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าสายชั้น/ หัวหน้ากลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ☐ ครู	[] 4
5	ประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ☐ 1-10 ปี ☐ 11- 20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31 ปีขึ้นไป	[] 5

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนวัดอุดมรังสี**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่แสดงระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี โดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล							
1	มีการจัดครูดูแลนักเรียนตามสัดส่วนที่เหมาะสม						[] 6
2	มีการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล						[] 7
3	มีการจัดทำระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น						[] 8
4	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล						[] 9
5	มีการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียน						[] 10
6	มีการเก็บข้อมูลโดยการเยี่ยมบ้านนักเรียน						[] 11
7	มีการรวบรวมพฤติกรรมนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น สังเกต สัมภาษณ์						[] 12

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
8	มีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนทั้งใน และนอกห้องเรียน						[] 13
9	มีการปรับปรุงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็น ปัจจุบันเสมอ						[] 14
10	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน สรุปผลและจัดเก็บ อย่างเป็นระบบ						[] 15
2. การคัดกรองนักเรียน							
11	มีการประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองใน การจัดกลุ่มนักเรียนได้อย่างชัดเจน						[] 16
12	มีการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนในการพิจารณา คัดกรองนักเรียน						[] 17
13	การพิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ กำหนด						[] 18
14	มีการใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) เพื่อคัดกรองนักเรียน						[] 19
15	มีการใช้ระเบียบวาระในการคัดกรองนักเรียน						[] 20
16	มีการคัดกรองนักเรียนโดยสามารถแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา						[] 21
17	มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น						[] 22
18	มีการนำผลการคัดกรองนักเรียนไปใช้ในการ ช่วยเหลือนักเรียน						[] 23
19	มีการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล นักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน						[] 24
20	มีการจัดทำสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนทุก ระดับที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ						[] 25
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน							
21	มีแผน/กิจกรรม/โครงการ ที่ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนที่ครอบคลุมนักเรียนทุกกลุ่ม						[] 26

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
22	มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ						[] 27
23	มีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน Classroom meeting ทุกระดับชั้น และทุกภาคเรียน						[] 28
24	มีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม เพื่อพัฒนานักเรียนที่มี ปัญหาด้านการเรียน						[] 29
25	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนโดยให้นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม						[] 30
26	มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถของ นักเรียนที่เหมาะสมเต็มตามศักยภาพ						[] 31
27	มีการจัดประกวดแข่งขันทักษะทางวิชาการ วิชาชีพ และความสามารถพิเศษ						[] 32
28	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อย และพัฒนาตนเอง						[] 33
29	มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้อื่น รู้จักควบคุมตนเอง และเสริมสร้างทักษะการใช้ชีวิต ร่วมกันกับผู้อื่น						[] 34
30	มีการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน โดย การสนับสนุน ชมเชย และยกย่องนักเรียนที่ทำ คุณงามความดี						[] 35
4. การป้องกันและแก้ปัญหา							
31	มีแผน/โครงการ ในการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ปัญหาของนักเรียน						[] 36
32	มีครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษา บริการให้ คำปรึกษา แนะนำเบื้องต้นแก่นักเรียน						[] 37
33	มีการประสานความร่วมมือระหว่างและผู้ปกครอง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน						[] 38
34	มีครูที่ปรึกษาให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไข ปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา						[] 39

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
35	มีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาปัญหาของนักเรียน เป็นรายกรณี						[] 40
36	มีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม กัน						[] 41
37	มีการจัดกิจกรรมการป้องกันและการช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา						[] 42
38	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมี ปัญหา เพื่อส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ						[] 43
39	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และ ติดตามผลนักเรียนเป็นรายบุคคล						[] 44
40	มีการจัดทำสารสนเทศผลการช่วยเหลือ แก้ไข ปัญหา และติดตามผลนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ						[] 45
5. การส่งต่อ							
41	มีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มปัญหาเพื่อส่ง ต่อไปรับความช่วยเหลือ						[] 46
42	มีการประสานความร่วมมือกันภายในเพื่อการส่งต่อ นักเรียนที่มีปัญหา						[] 47
43	มีกระบวนการขั้นตอนการส่งต่อที่มีความชัดเจน						[] 48
44	มีบันทึกการส่งต่อนักเรียนไปพบครูแนะแนว/ครู ฝ่ายปกครอง กรณีนักเรียนที่มีปัญหาต้องได้รับ การช่วยเหลือ						[] 49
45	มีการทำความเข้าใจ ชี้แจงนักเรียนและผู้ปกครอง ถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเข้า ไปรับความช่วยเหลือ						[] 50
46	มีการติดต่อประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้องในการ ดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น สถานพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						[] 51

ข้อที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดอุดมรังสี	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
47	มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนจาก ผู้เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ						[] 52
48	มีการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่ง ต่อนักเรียนที่มีปัญหาทั้งภายในและภายนอกอย่าง เป็นระบบ						[] 53
49	มีการจัดทำสารสนเทศการบันทึกผลการช่วยเหลือ หรือรายงานการส่งต่อนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน จัดเก็บอย่างเป็นระบบ						[] 54
50	มีการประสานความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษา กับครูแนะแนว/ครูฝ่ายปกครองเพื่อส่งต่อนักเรียน ที่มีปัญหาไปเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป						[] 55

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี”

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้การสนทนากลุ่ม

ชื่อ นามสกุล

ตำแหน่ง.....

ส่วนที่ 2 โปรดเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี

1. ด้านการคัดกรองนักเรียน ท่านมีความคิดเห็นว่า ควรมีแนวทางการพัฒนาการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการส่งต่อ ท่านมีความคิดเห็นว่า ควรมีแนวทางการพัฒนาการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ข้อมูลนี้ใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบพระคุณค่ะ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวขวัญเนตร มูลทองจาด
วัน เดือน ปี เกิด	20 ตุลาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2551 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.) สาขาฟิสิกส์ประยุกต์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2554 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม พ.ศ.2561 ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	30/1 หมู่ 2 ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

